

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 20 d'abril del 1933

SUMARI

A tres quarts de cinc i cinc minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Duran i Ventosa al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, sobre el pla general de camins i carreteres a Catalunya.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Rectificacions dels senyors Duran i Ventosa i Conseller de Treball i Obres Públiques.

Prec del senyor Serra i Moret, al mateix senyor Conseller, referent a la carretera de Sant Pere de Ribes.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Prec del senyor Casabó, al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, demanant diverses dades sobre el balanç de la Casa de Caritat.

Preguntes del senyor Rovira i Roure, al senyor Conseller de Governació, sobre un Decret del Govern de la Generalitat referent al traspàs de serveis de l'Administració Local.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Rectificacions dels senyors Rovira i Roure i Conseller de Governació.

El senyor Conseller de Cultura contesta a precs formulats en dies anteriors pels senyors Rovira i Roure i Fronjosa, respectivament, sobre l'Institut de Lleida i l'incompliment de les lleis republicanes.

Rectificacions dels senyors Rovira i Roure i Conseller de Cultura.

Intervenció del senyor Palacín en la qüestió de l'Institut de Lleida i resposta del senyor Conseller de Cultura.

El senyor Palacín rectifica.

Continuació de la interpel·lació sobre el problema de l'atur forçós.

El senyor Ruiz i Ponseti defensa la proposició incidental que restà pendent de discussió en la sessió d'ahir.

Resposta del senyor Conseller de Treball.

Rectifica el senyor Ruiz i Ponseti.

Intervenció de l'honorable senyor Conseller Delegat.

El senyor Ruiz i Ponseti rectifica.

Parla, per al·lusions, el senyor Serra i Moret.

Noves manifestacions del senyor Conseller Delegat i altra rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Explica el vot el senyor Ventosa i Calvell.

En votació nominal, per 5 vots en pro i 43 en contra, és rebutjada la proposició incidental.

Restà acabada la interpel·lació sobre l'atur forçós.

Continua la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya. Per unes al·lusions que li feren els senyors Ruiz i Ponseti i Comorera diés enrrera, fa ús de la paraula el senyor Rovira i Virgili.

També, per al·lusions, parla el senyor Xirau.

Resposta del senyor Comorera al senyor Rovira i Virgili.

El senyor Ventosa i Calvell intervé per al·lusions.

Manifestacions del senyor Conseller Delegat.

Rectifica el senyor Xirau.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a tres quarts de nou de la veslla.

S'obre la sessió a les quatre i cinquanta minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Governació i de Treball i Obres Públiques.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

El pla d'obres públiques

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes. (*El senyor Tries de Bes no es troba al saló de sessions.*) Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: La necessitat d'ajustar-me, com és molt lògic, a les prescripcions reglamentàries i a l'autoritat del senyor President, va impedir que ahir pogués intervenir en la pregunta que el nostre estimat company senyor Vidal i Guardiola va fer al Conseller d'Obres Públiques respecte a un pla general dels camins i carreteres de Catalunya. Això em permet que, havent-me vist obligat a demanar la paraula en el dia d'avui, pugui dirigir una pregunta i un prec al senyor Conseller d'Obres Públiques, que vaig a fer amb tota la brevetat possible. La pregunta consisteix en saber quina és la causa, si és que es pot saber, que penso que sí, de què no s'hagi obert al públic un pont construït per compte de la Generalitat, sobre la Tordera, en el camí veïnal o carretera que va de Malgrat a Blanes. Ja des dels primers temps en què la idealitat catalana es va convertir en una concreció administrativa i es va poder arribar a la unitat de Catalunya, fou una preocupació de tothom, de la Mancomunitat primer i després ho haurà estat, com és lògic, del Govern de la Generalitat, l'esborrar les antigues fronteres de les «províncies» catalanes, perquè, realment, una de les coses que feien més mal en el regisme antic era la de què per les organitzacions administratives «provincials» es presentés com una frontera que separés

la «província» de Girona de la de Barcelona, la de Barcelona de la de Tarragona, la de Barcelona de les de Lleida, Girona i Tarragona. Això es notava en molts llocs en les carreteres. Recordo perfectament que va durar una pila d'anys en els quals, per exemple, la «província» de Barcelona i la «província» de Girona no tenien una comunicació en un lloc tan important com el del Coll Sabra, és a dir, en la unió de la plana de Vic amb la comarca d'Olot, perquè mancaven fer un parell de quilòmetres de carretera per la banda de l'una o de l'altra «província» i no es podia passar de l'una a l'altra. Una cosa anàloga ha vingut succeint fins el dia d'avui en la unió o en la frontera, diríem, entre la «província» de Barcelona i la de Girona en la banda de la Tordera. Dos pobles que estan pròpiament tocant-se, com són Malgrat i Blanes, no es podien comunicar perquè la Tordera els separava, i no hi havia més vincle que el del ferrocarril i per anar de l'un a l'altre s'havia de passar per la carretera general de Madrid a França per La Junquera, i mancaven només tres o quatre quilòmetres perquè es pogués passar. De molt temps se sentia la necessitat de realitzar aquesta obra; no sé qui fou, no puc dir si l'antiga Diputació o si fou la Mancomunitat o si ha estat la Generalitat, però el fet és que s'ha arribat a construir un pont, i aquest pont, que ja està fet de molts mesos a aquesta banda, encara no està obert al públic, malgrat la qual cosa, per condescendència de qui sigui, particularment es pot passar en el dia d'avui; i si es pot passar sembla una mica estrany que no s'hagi obert completament al públic. Per què serà això? ¿Es que encara no ha acabat el termini dintre del qual el contractista tindria l'obligació de lliurar l'obra construïda a la Generalitat de Catalunya? ¿Es que no s'ha pagat el contractista, conforme de veu pública algú diu i en canvi altres m'ho han desmentit, és que no s'ha pagat encara el contractista i el contractista es reté l'obra i entretant no la vol lliurar al Govern de la Generalitat fins que se li hagi fet aquest pagament? ¿O és que hi ha hagut algun abús per part d'algú que fa que això es retengui? Comprendreu que això té un cert interès, perquè són molts els excursionistes que utilitzarien amb gran facilitat aquest pas que escurça el trajecte de la

«província» de Barcelona, del litoral de la «província» de Barcelona, a tota aquella part tan formosa de l'antiga «província» de Girona, a la qual hem convingut en anomenar la nostra Costa Brava, i que el senyor Conseller d'Obres Públiques sabrà igualment que nosaltres que és un dels llocs preferits per molts dels excursionistes del Migdia de França, que l'aprofiten per a venir a visitar tots aquests paratges tan formosos de la nostra terra.

Per la seva importància automobilística, convindria extraordinàriament que aquest pont s'obrís a la circulació, i no dic que, a més, per l'interès dels pobles de la rodalia perquè això és evident que si per anar de Malgrat a Blanes es pot passar per aquest pont o bé s'hagi de fer vuit o deu quilòmetres de marrada passant pel poble de Tordera, la diferència és molta i no ens hem d'esforçar gaire en demostrar l'altíssima conveniència de què això es fes.

Faig, per consegüent, només la pregunta al senyor Conseller d'Obres Públiques, per a veure si és que hi ha algun motiu fonamental, alguna raó de veritable transcendència, que faci que sigui difícil el que s'obri aviat al públic aquest pont sobre la Tordera, i en el cas, com jo espero, de què, prenent-s'hi el senyor Conseller tot l'interès que aquest assumpte mereix, s'arribi a aconseguir que s'obri immediatament al públic aquest pont, potser en permetria una lleugera suggerència, encara que sembli una cosa quasi infantil o de criatura, però crec que no fóra de més que en el lligam entre la carretera general i el tros de carretera que condueix al poble de Malgrat i que, després ha de servir per a arribar a Blanes a l'obrir-se aquest pont, es posés un rètol qualsevol en què es digués «A Malgrat i Blanes, pel pont nou sobre la Tordera», perquè el públic, naturalment que triga molt a saber que una millora s'ha obtingut, i com que aquesta millora és de transcendència, si es fa un anunci allà en aquesta forma — que no tindria res de particular perquè a la fi i al cap s'ha fet el mateix en moltes altres carreteres — tot hom se n'assabentaria i sempre seria una satisfacció que la Generalitat de Catalunya hagués satisfet aquesta aspiració general de tota aquella comarca.

I feta aquesta pregunta i prec alhora, voldria recollir el prec que va fer el senyor Vidal i Guardiola el dia d'ahir sobre la necessitat d'un pla general de carreteres de Catalunya. El senyor Vidal i Guardiola ja va fer una allusió a què en el si de la Comissió d'Obres Públiques un Diputat, que és el que modestament en aquest moment es dirigeix al Parlament, havia demanat que es publicués aquest pla. En rigor he de començar per dir que el Conseller d'Obres Públiques no té cap responsabilitat en què aquest pla no s'hagi publicat, o no se'ns hagi proporcionat. No sé ara qui en pugui tenir la culpa; tant li fa. Ací no venim a exigir responsabilitats a ningú, sinó a posar-nos d'acord sobre els problemes que puguin ésser interessants i que no ens han de separar per coses polítiques. Jo vaig demanar, efectivament, en la primera i única reunió de la Comissió parlamentària d'Obres Públiques, el dia que es reuní, que devia ésser a primers de març, millor, vaig donar una nota perquè es fes arribar a mans del senyor Conseller d'Obres Públiques, al qual no

va arribar — ja ho sé — una nota en la qual es demanava el pla general de construcció de carreteres i camins veïnals de Catalunya que ha vingut desenvolupant la Generalitat des de la seva constitució, amb expressió de les modificacions que s'hagin introduït en algun pla general anterior o en el pla nou que s'hagi aprovat. Vaig demanar, també, però això ja no és del cas que ho demanem en el moment actual, vaig demanar també una nota de les obres en curs, i també vaig demanar que, almenys als Diputats de la Comissió, se'ns facilités uns plans generals de totes les vies de comunicació existents a Catalunya, comprnent-hi les de la Generalitat i les de l'Estat, perquè, encara que el traspàs de serveis d'aquest ordre no s'hagi fet, és evident que és un dels serveis més interessants i que més ens ha de preocupar, i, sense perjudici que el Conseller d'Obres Públiques s'interessés per això, que les oficines corresponents — molt ben dirigides, per cert, i molt ben organitzades — facin tots els treballs necessaris, jo crec que no estaria de més que els Diputats també tinguéssim les dades necessàries perquè poguéssim anar preparant el concurs que tots hem de donar a l'obra de conjunt del Consell de la Generalitat. Però, com que no és lògic que això ho demani al Parlament, l'únic que he de demanar al senyor Conseller d'Obres Públiques és aquest pla general de construcció de carreteres, si és que existeix.

En la sessió d'ahir vaig tenir la impressió que no quedava ben clar si avui existeix o no un pla general i si es segueix aquest pla. El Sr. Conseller d'Obres Públiques va fer una allusió a un pla de l'any 28 o 29, em sembla que varen dir que era obra de la Dictadura; jo no el conec. Jo recordo que de plans se n'han fet de diferents en la Mancomunitat antiga, després en les Diputacions respectives. Es de suposar que el Govern de la Generalitat, que té ja dos anys de vida, s'haurà preocupat d'aquest problema, pel qual no interessa tant el traspàs d'obres públiques, més ben dit, interessa molt, però no és indispensable el traspàs d'obres públiques perquè no podem oblidar que la Generalitat ja per si, com a representant de les antigues Diputacions «provincials», ja té la seva missió en quant a obres públiques, de manera que en quant a aquest particular, dintre de la seva modesta esfera d'acció provinent de llurs iniciatives «provincials», podia ja realitzar un pla. No va semblar, de les explicacions que donà ahir el senyor Conseller d'Obres Públiques, ni que hi hagués un pla complet, ni, sobretot, el que és més interessant i tot que el pla, que és la determinació d'unes regles gairebé fixes a les quals es tingui d'ajustar la construcció de les noves carreteres i camins veïnals. M'explicaré. Una de les forces més grans que ha tingut el caciquisme a Espanya, en general, i que tingué també en el seu temps a Catalunya, era el de fer — no sé si la paraula és prou parlamentària — el d'anar a fer la figuereta en els pobles mitjançant la promesa d'obres públiques, carreteres, ponts, millores de traçats, etc. Amb això moltíssimes vegades, sobretot en el règim de districtes, s'enllemnia al cos electoral amb les promeses d'aquelles determinades obres públiques; era una

arma al servei del caciquisme. Això fa que Catalunya, en tenir una mica de consciència de la seva personalitat, alligant-se en la pròpia administració i propi govern, ha hagut de mirar que això no existís aquí. Que si això era obra del caciquisme espanyol, nosaltres no l'hauríem d'establir de cap manera. Jo recordo que en aquells temps, ja llunyans, en què s'organitzava la Mancomunitat, en fer-se el traspàs de serveis de les antigues Diputacions a la Mancomunitat, la preocupació que tingueren els homes que aleshores hi intervenien, amb els quals modestament jo m'hi vaig comptar un o dos anys solament, era que s'establissin unes regles determinades perquè la construcció d'obres públiques es deixés el menys possible a l'albir dels qui tinguessin de governar, i aleshores s'establiren unes bases generals entre les quals ja hi constava, naturalment, una de les primeres — això ja és acceptat pel senyor Conseller d'Obres Públiques —, la d'anar a unir aquells pobles que no tenen altres mitjans de comunicació. És evident que hi ha hagut pobles o comarques molt protegits per les personalitats més influents en la vida política, que han tingut moltes carreteres i molts camins veïnals, i que, en canvi, unes comarques que han tingut la desgràcia de no comptar amb homes d'influència als quals confiar llurs obres, han quedat abandonades. Això passa, principalment, en els extrems de Catalunya, que és lògic que quant més lluny estiguin, menys se'n preocupin des de Barcelona. Aquestes comarques abandonades són les que han de tenir una preferència. Però no n'hi havia prou amb això, sinó que es comptà també amb què hi ha vegades en les quals hi ha hagut carreteres — deia un amic nostre, una mica jocosament — «és que hi ha pobles en què si se'ls fa una carretera, la carretera valdria més que tot el poble». Evidentment, això passa, però encara que els pobles valguin poc, que la terra valgui poc, no han de quedar abandonats, per ésser desgraciats. Però és evident que s'ha de tenir en compte els elements que tingui aquella comarca, i la necessitat d'aquelles obres. Però hi ha també els elements, el concurs que els pobles mateixos hi prestin. Això és també una de les bases anteriors, si no ho recordo malament, i el senyor Conseller d'Obres Públiques ho trobarà amb facilitat en els expedients oportuns, que havien d'ésser tinguts en compte els concursos que les comarques i els pobles mateixos prestessin per a poder anar a realitzar amb més facilitat i rapidesa totes aquestes obres. Perquè hi ha molts llocs en què hi han interessos particulars que, malgrat que llur pròpia conveniència seria que s'hi fessin carreteres, no obstant, no volen donar facilitats, i propietaris hi ha hagut que inclús s'han fet pagar un tros de terreny necessari perquè pogués passar-hi la carretera, malgrat i que la carretera li milloraria considerablement. De manera que el concurs que els pobles mateixos prestin, també s'ha de tenir en compte.

No és el cas que jo expliqui aquí tot un pla, ni com hauria d'establir-se. El senyor Conseller d'Obres Públiques ho deu tenir ja estudiat o estudiarà encara millor, segurament.

He fet referència abans a què, de totes les herències que la Generalitat ha rebut de l'antiga Diputació provincial de Barcelona i de la Mancomunitat de Catalunya, potser la millor és l'Oficina d'Obres Públiques, molt ben dirigida — com he dit abans — i molt ben organitzada. No solament hi ha elements tècnics que poden presentar un concurs desinteressat — obligats, naturalment, per llurs càrrecs — que poden contribuir a què es realitzi una bona obra, però al costat de l'element tècnic, hi ha d'anar l'element polític, en el sentit de què l'element polític vol dir que ens apartem de tot allò que siguin mesquineses, petiteses, interessos bastards, etc., dels quals s'ha de prescindir si es vol anar a parar en què es donin unes regles generals a les quals no solament han d'estar subjectes els elements tècnics, sinó inclús els altres elements, en un sentit polític que podrien fer pressió en l'ànim del senyor Conseller d'Obres Públiques demanant una preferència d'unes obres respecte d'altres. La preferència no hauria d'ésser mai per influències polítiques ni per amistats personals, ni per interessos d'uns i altres, sinó pensant, com indubtablement pensarà el Govern de la Generalitat, en l'interès superior de Catalunya i en la necessitat de què fem abans que tot aquesta unitat completa de Catalunya mitjançant la comunicació, i l'anar acostant les unes a les altres totes les comarques de Catalunya. Jo, en aquest sentit, reitero el prec de què se'ns digui si existeix aquest pla, si a més existeixen aquestes bases per a la realització d'aquest pla general, i en el cas que no existeixi una cosa ni una altra, a veure si pensa portar-lo a la deliberació del Parlament, mitjançant informe de la Direcció d'Obres Públiques o aquell altre que la seva clarividència li suggereixi com a millor. És l'única cosa que vull demanar en aquest moment al senyor Conseller d'Obres Públiques.

(Entra el senyor Conseller de Cultura.)

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: En primer lloc, i referint-me al pont sobre la Tordera, he de dir que a darreries de l'any passat es podia donar ja per acabades la construcció d'aquest pont, però en venir les aiguades del mes de desembre varen socavar alguna de les columnes, el que va obligar als tècnics a fer un estudi per a determinar les obres que calia portar a cap en el sentit de reparar el mal fet per les aigües i deixar el pont en bones condicions. S'han fet les obres necessàries; i segons les meves referències, la setmana entrant es faran les proves de resistència del pont i seguidament la recepció corresponent del mateix, i immediatament serà obert al públic. Aquesta és la realitat, i si en l'actualitat es deixa passar pel pont algun carruatge, serà sota la responsabilitat del contractista, exclusivament; però en realitat, oficialment, no s'ha obert encara aquest pont al servei de comunicacions. I respecte a si s'han pagat o no s'han pagat aquestes obres i si el contractista ha cobrat o no, hem de dir al senyor Duran i Ventosa que el contractista no havia de cobrar encara, perquè no ha fet el lliurament de les obres. Suposo que amb això quedarà contestat a bastament aquest aspecte de la pregunta del senyor Duran i Ventosa.

(Entra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

Respecte al pla general de carreteres, he de repe-

tir, com vaig dir ahir, que el pla general existeix; i d'aquest pla jo no n'he fet lliurament perquè és un projecte procedent de l'època de la Dictadura, que està redactat encara en castellà; si no recordo malament, se m'ha dit que se n'havia fet lliurament d'un exemplar al senyor Vidal i Guardiola. En aquest pla hi figuren les obres del pla que es va projectar en aquella època, que, com varem observar ahir, són les carreteres que s'havien projectat en el temps de la Mancomunitat i de la Diputació; i en aquest pla, nosaltres hi hem afegit una sèrie de projectes de carretera, dels quals encara no es tenen els corresponents plans fets. I jo he demanat que es facin aquests plans, i quan tot el projecte estigui acabat, se'n faci un estudi general i també particular de la quantitat que dintre del Pressupost aquestes obres i plans poguessin suposar; i com a mi no m'agrada comprometre quantitats de les quals no pugui disposar, per això he demanat que es fes un estudi exacte del projecte i de les quantitats de què poguem disposar. I una vegada comptem amb els resultats d'aquest estudi, segons les quantitats de què poguem disposar, determinarem quines són les obres que al nostre judici són més convenients portar a terme sense altre interès ni mira que el desenrotllar l'obra que en aquest sentit creiem de moment més necessària per a Catalunya; perquè a nosaltres no ens guia cap altre interès ni cap altre desig que el de servir a Catalunya.

I en quant al fet d'haver-se construït carreteres degut a influències, ja suposarà el senyor Duran i Ventosa que nosaltres, encara que haguéssim tingut aquest propòsit, no hauriem tingut temps de deixar sentir la nostra influència. I haurà de reconèixer el senyor Duran i Ventosa i tots els Diputats que si s'han construït carreteres responen a influències, seran influències dels que varen governar en temps passats, no dels que governen en l'actualitat.

Respecte al Pressupost, com pot veure's en el projecte de pla que té el senyor Vidal i Guardiola, assenyalat també les aportacions amb què es comprometen els respectius Ajuntaments, cosa digna de tenir-se en compte, perquè quan majors siguin les aportacions, més facilitats trobarà la Generalitat per a construir major nombre de quilòmetres de carretera sense pesar directament en el seu Pressupost. Amb això creiem haver contestat a bastament tot el que deia el senyor Duran i Ventosa.

(*Entra el senyor Conseller Delegat.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa, per a rectificar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Agraïm i celebrem molt que el senyor Conseller d'Obres Públiques ens hagi anunciat la immediata i pròxima entrega al públic del pont sobre la Tordera. Ens ha dit el senyor Conseller d'Obres Públiques que no s'ha pagat el contractista perquè encara no havia fet lliurament de les obres. I nosaltres no n'hem de fer res d'això; no és això el que ens interessa. El que ens interessava eren les causes; però des del moment en què se'ns anuncia que pròximament s'obrirà al trànsit i es lliurarà al servei públic aquest pont, ja ens donem per satisfets i tenim la seguretat de què aquest anunci serà ben rebut pels veïns d'aquella comarca i per tot Catalunya en general.

Quant a les altres manifestacions respecte al pla general, són manifestacions que confirmen la raó que teníem de demanar que se'ns facilités als individus

de la Comissió d'Obres Públiques aquest pla general. No és que ens queixem de què hi hagi companys que tinguin aquest pla i nosaltres no; no ens podem queixar perquè, com que no l'hem demanat, res té d'estrany que no se'ns hagi facilitat; però repetim el prec al senyor Conseller d'Obres Públiques, suposant que en tindrà còpies.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Està imprès.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Millor, perquè si aquest pla està imprès, amb més facilitat se'ns podrà facilitar; i penso que cap company es molestarà perquè se'ns faciliti.

Un Sr. DIPUTAT: Està redactat en castellà.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Bé, aquest no és cap gros inconvenient; sabem el castellà i ja el traduirem. El senyor Conseller d'Obres Públiques ha dit que les seves mires i el seu desig és servir els interessos de Catalunya; i creiem que, evidentment, així és. Però tingui's en compte que tots, des del nostre lloc, cada u està per a servir Catalunya i cada u entén servir-la a la seva manera. I la diferència de criteri respecte a la manera de servir el país és el que marca i el que justifica l'existència dels Partits polítics i el que determina les apreciacions personals. I no s'ha d'entendre mai que una crítica als homes que representen el Govern, signifiqui que se'ls acusi de no servir a Catalunya. Aquí es tracta en definitiva de saber amb quines regles es portaria a la pràctica aquest pla; i l'apreciació simplement del senyor Conseller d'Obres Públiques i amb l'apreciació del Govern en ple, crec que no és suficient quan es tracta d'aquestes qüestions. Nosaltres creiem preferible, creiem necessari, que el Parlament conegui les bases generals, que podria interpretar a la seva manera el senyor Conseller d'Obres Públiques i el Govern si es fa solidari del punt de vista d'aquest Conseller.

Respecte el fet de què unes obres es construeixin abans que altres, creiem que és qüestió que pot quedar resolta per unes bases establertes pel Parlament. Respecte a aquesta qüestió, ja varem veure com, amb molta cautela, el senyor Conseller d'Obres Públiques no va voler fer cap declaració en el dia d'ahir i tampoc avui. És clar que si no fa cap declaració en aquest sentit i no es compromet, no comptem amb mitjans per a obligar-lo, però creiem que fóra preferible que es portés al Parlament el pla general al qual ens referim. Aquest pla general ha d'ésser inspirat en interessos generals i aquests interessos generals han d'ésser degudament estudiats, tenint en compte la situació de les comarques pobres i llunyanes, que sempre han estat abandonades. Algun company ha significat que alguna vegada s'han fet carreteres projectades amb la millor bona fe, però no han beneficiat més que interessos particulars, interessos particulars que de vegades àdhuc estan justificats; perquè en justícia no pot dir-se que una carretera que arriba fins un balneari beneficia tan sols el propietari de les aigües, sinó que beneficia també a tots els que tenen necessitat d'anar a aquell balneari a prendre les aigües, i des d'aquell punt de vista aquesta carretera respon a un interès general. Però, el que no pot fer-se és deixar abandonats els desgraciats veïns dels

pobles del cor de la muntanya, que des de que el món és món no han pogut sortir del seu poble més que amb matxo. Aquests pobles han d'ésser molt tinguts en compte en establir-se un pla general; i creiem que molts d'aquests casos restarien garantitzats si el senyor Conseller d'Obres Públiques es decideix a recollir aquestes indicacions, cosa que li agrairíem molt. Més endavant podem estudiar de quina manera el Parlament pot fer vàldre els seus drets, si els té, que nosaltres creiem que sí, per a anar a establir un pla general que garanteixi la realització de les obres públiques de més importància i interès per a Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Treball i Obres Públiques té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Jo he de remarcar el fet de què tot ho farem pensant en Catalunya, perquè el senyor Duran i Ventosa també havia parlat en aquest sentit. Si miréssim els projectes de carreteres, veuríem que cada comarca per on hi passa una carretera, tan interessats i beneficiats en resultarien els amics de les VV. SS. com els nostres, i qualsevol carretera que fem interessarà també per igual a uns i altres; i quant a carreteres que puguin afavorir interessos particulars...

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo parlo en termes generals.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: ...jo gairebé asseguraria que des de que existeix la República, o la Generalitat, és possible que no haguem començat cap carretera, sinó que ens haguem hagut de subjectar a seguir el que ja estava començat, de manera que si s'hagués servit algun interès particular, a part de què hauria estat sense la nostra intenció, no sé de qui seria la culpa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No anem a fer història ara. Em parlen d'una carretera que diuen que fa poc més d'un mes que s'ha començat. No es preocupi la V. S. Tot es redueix a proporcionar-nos les dades i ja les estudiarem.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: No crec que es tracti d'una carretera per a servir un interès particular. Quant al restant, mentre no se sàpiga les carreteres que hi ha en projecte, ja comprendrà el senyor Duran i Ventosa que no em puc comprometre a dir el que farem, perquè tampoc sé de quina quantitat disposarem.

Carretera de Sant Pere de Ribes

El Sr. PRESIDENT: El senyor Serra i Moret té la paraula.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: És molt possible que altres Diputats del Parlament hagin rebut, com jo, un plany molt sentit de l'Alcalde de Sant Pere de Ribes respecte d'una qüestió coordinada amb el que ara es parlava. L'any 1931, el dia 19 d'abril, hi hagué a Sant Pere de Ribes una veritable catàstrofe, ocasionada per una pedregada que, no solament se'n va emportar tota la collita, sinó que va fer malbé totes les plantes del terme municipal, i com que aquell terme no és ric, va resultar tan sensiblement perjudicat, que les autoritats d'aquell poble feren les gestions convenients per tal d'aminorar en el possible els estralls d'aquella catàs-

trofe, i acudiren a la Generalitat, i sembla que la Generalitat, per part de qui podia fer-ho, els va oferir com a mesura d'alleugement el fer un tros de carretera que està comprès dintre del pla general de carreteres de l'antiga Diputació; i com que aquest oferiment no s'ha complert, m'adreço al Conseller d'Obres Públiques per tal de veure si és possible que el poble de Sant Pere de Ribes pugui comptar amb el compliment d'aquell oferiment que alleugeriria en part la trista situació dels veïns que encara sofreixen les conseqüències d'aquella calamitat del mes d'abril de l'any 1931. Desitjaria que això no representés una mala interferència amb el que s'ha fet respecte al pla general i «provincial» respecte a la realització de les obres públiques, però jo crec que aquesta és una situació excepcional molt digna d'atenció, perquè en realitat aquest poble sofert ha estat dos anys esperant el compliment d'una oferta que podia alleugerir en part la seva situació econòmica tan desvalguda, i no ha rebut fins a l'hora present cap satisfacció. Espero que el senyor Conseller d'Obres Públiques se servirà dedicar uns moments d'atenció a aquest assumpte i donar la satisfacció que mereix el poble de Sant Pere de Ribes.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller d'Obres Públiques té la paraula.

El Sr. CONSELLER d'Obres Públiques: Senyors Diputats: Puc contestar en forma concreta al senyor Serra i Moret, perquè fa just dos o tres dies que el Diputat senyor Mestres va interessar-se per aquest mateix assumpte. Aquest projecte de carretera de Sant Pere de Ribes a Puigmoltó precisament és dels que es troben en el pla general, però no hi ha el projecte fet, o sigui els plans no estan fets. Precisament era una carretera de poc cost i, tenint en compte que posava en comunicació uns pobles que avui estan incomunicats, és una qüestió que potser hauria entrat en les possibilitats d'ésser una de les compreses en les primeres realitzacions, ja que un dels interessos majors que tenim és el de què quan es facin camins posin en comunicació els pobles que avui no la tenen. Però, com dic, encara s'ha de fer el projecte d'aquesta carretera i per això vaig demanar als serveis tècnics de la Generalitat que estudiessin els projectes existents i després que ens diguin d'entre les obres que no tenen el projecte fet quines poden ésser de major urgència, atès el servei que han de realitzar a l'objecte de fer els corresponents estudis i decidir el més necessari, per tal d'anar a la formació del projecte definitiu de carreteres.

Petició de dades sobre el balanç de la impremta de la Casa de Caritat

El Sr. PRESIDENT: El senyor Casabó té la paraula.

El Sr. CASABÓ: Senyors Diputats: És un costum i una pràctica parlamentària l'anunciar qualsevol prec que es vulgui formular al Conseller encarregat del Departament, i jo he de confessar que no he anunciat el prec que vull adreçar al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, i no l'he anunciat perquè es tracta simplement de demanar unes dades relatives a la Casa de Caritat, millor dit, a la impremta de la Casa de Caritat de Barcelona.

I vaig a consultar les dades que m'interessa que vinguin al Parlament a l'objecte de poder-les estudiar. Són les següents :

1.ª Balanç de la Secció d'Impremta dels anys 1931 i 1932.

2.ª Resultats del primer trimestre del 1933.

Aquestes dades haurien d'ésser subdividides expressant els balanços i resultats de les seccions següents :

Full Oficial amb les seves dues edicions.

Butlletí de la Generalitat.

DIARI DE SESSIONS del Parlament.

Altres treballs per a la Generalitat.

Altres treballs d'impremta demanats per particulars.

3.ª Relació de deutors dels anys 1931, 32, 33, expressant noms i conceptes.

Relació de creditors, de la mateixa manera que l'anterior.

(*Entra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.*)

Aquest és tot el meu prec, i jo he de demanar al senyor Conseller Delegat, a la Mesa o a qui sigui, que vulgui trametre-les al senyor Conseller de Sanitat, que ara entra al saló ; millor, tindrà ocasió de llegir en el DIARI DE SESSIONS el prec que he formulat.

El Sr. PRESIDENT : La Mesa traslladarà al senyor Conseller de Sanitat el prec que acaba de formular la V. S. Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

D'un Decret relatiu al traspàs de serveis d'Administració Local

El Sr. ROVIRA I ROURE : Senyors Diputats : Em permeto formular unes preguntes al senyor Conseller de Governació en relació al Decret del 12 d'abril del corrent any, publicat en el *Butlletí Oficial de la Generalitat* del dia següent, 13. Aquest Decret és un dels tants publicats en relació al traspàs de serveis d'Administració Local, traspàs de serveis d'Administració Local que ja fou objecte d'una interpellació ; interpellació que no sabem perquè va quedar truncada : va un dia suspendre's la seva continuació deixant-se pel dia següent, va anar tres o quatre dies a l'Ordre del dia corresponent per al dia següent ; un dia va desaparèixer, i de la interpellació ja no se n'ha parlat més. Realment, avui, ressucitar la interpellació, ja fóra un xic desplaçat, però sí que és necessari que quan surten uns Decrets i unes quantes disposicions del Govern de la Generalitat que vénen a donar la raó d'allò que plantejaven els Diputats d'aquesta Minoria, de què hi havia un conjunt de problemes que després del traspàs quedava enlaire, el que corresponia fer era analitzar aquests Decrets que van sortint i quan, com en el present cas, respecte d'ells, hi ha un conjunt de dubtes, és innegable la precisió de preguntar al Conseller respectiu perquè ens aclari els dubtes en qüestió.

El Decret del 12 d'aquest mes no és sol d'entre els que han vingut per a aclarir aquell conjunt de problemes que nosaltres plantejàvem en la interpellació ; i així, per exemple, en aquella inter-

pellació, entre altres coses, jo significava també al senyor Conseller de Governació que, després del Decret de traspàs de serveis aprovant l'acord de la Comissió Mixta del traspàs de serveis d'Administració Local, excepte en el que es referia a finances, hi havia un dubte respecte de la resolució dels expedients d'autoritzacions sobre vendes de finques. I el senyor Conseller de Governació, que en aquella interpellació no hi contestava sobre aquell punt, en realitat m'ha vingut a donar la contestació en una Ordre que es publicà el dissabte 25 de març del 33 en el *Butlletí Oficial de la Generalitat*, perquè deia en aquesta Ordre que s'autoritzava a l'Ajuntament de L'Escala per a vendre determinades finques. Això venia a contestar aquella pregunta que no se'ns va contestar quan la nostra interpellació, i era aleshores contestada en el sentit de què eren expedients que s'entenia que podia resoldre la Generalitat.

Respecte d'aquest punt és indubtable — no és objecte de la pregunta en definitiva, però com que no resorgirà aquella interpellació, jo aprofito aquests moments per a fer aquests aclariments respecte aquest punt —, és lamentable que s'hagi anat a resoldre la qüestió mitjançant aquesta Ordre, que és indubtablement un precedent, però que representa també que, en representar una solució contrària al contingut del Decret de traspàs de serveis, davant d'un acord administratiu d'aquesta naturalesa, existirà sempre el perill durant els quatre anys en què la declaració de lesivitat és possible, de què vingui un nou Govern i declari lesiva aquesta Ordre dictada en el *Butlletí de la Generalitat de Catalunya* per a poder estar en contradicció amb aquell Decret de traspàs de serveis d'Administració Local. Cito aquest cas, com dic abans, exclusivament per a demostrar que, a mesura que es vagin dictant aquelles disposicions que nosaltres reclamàvem, sorgeix altra vegada el dubte, i són necessaris nous aclariments respecte de tot això que afecta al traspàs de serveis d'Administració Local. I un d'aquests casos ben evident de dubte en la legislació o en els Decrets que va dictant el Govern de la Generalitat de Catalunya, ho és el Decret del 12 d'abril del 1933. En el Decret del 12 d'abril del 1933, ja en el seu article 1.er, es parla en una forma que sembla que tot el títol I de la Llei municipal del 1877 està en vigència ; i no és així, no és així. Amb tot, no és aquest el motiu de la pregunta. El motiu de la pregunta són els articles 3.er i 4.er d'aquella disposició. Haurà estat millor que s'hagués clarificat aquest punt ; però, en definitiva, no ho ha cregut així el senyor Conseller de Governació, i ara no fa el cas. Allò que necessita veritablement un aclariment, és el contingut dels articles 3.er i 4.er d'aquesta disposició. L'article 3.er diu : «L'acord d'imposició de penya serà recorrible en el termini de deu dies davant del Consell Executiu, sempre mitjançant consignació a títol de dipòsit, del seu import, a la Caixa que correspongui». Tenint en compte els precedents d'aquesta disposició, la Llei municipal, en el seu article 187, si mal no recordo — que és aquell a què s'ha de referir forçosament l'article 3.er — no es concretava a establir un recurs de naturalesa governativa, sinó que deia

terminantment aquell precepte que hi havia dues menes de recursos que podien ésser escollits pels interessats, i així es podia anar al recurs governatiu davant del Govern, o bé es podia anar al recurs judicial. En sortir el Decret aquest, es parla exclusivament del recurs governatiu davant del Consell Executiu, que és, en definitiva, qui ha vingut a substituir el Govern. I aquí sorgeix aquest primer dubte. Donada la redacció de l'article 3.er d'aquest Decret del Conseller de Governació, ¿subsisteix aquell recurs judicial de què parla la Llei municipal? Donada la condició de què es tracta d'un Decret que sota cap concepte pot vulnerar una llei, és indubtable, és de suposar que el recurs judicial subsisteix; però creiem que és necessari que en el Parlament de Catalunya es faci aquesta afirmació, perquè sota cap concepte pugui quedar el dubte de la subsistència d'aquell recurs judicial de què parla la Llei municipal. Però, a més, inclús en aquest mateix article i amb relació al 4.er, en quant diu que «regiran els restants preceptes referents a aquesta matèria, continguts en l'expressat títol V de la Llei municipal», hi sorgeix un altre dubte, que és també indispensable aclarir, i és que aquest mateix article, que és el 187, si mal no recordo, diu i expressa que contra l'acord del Govern hi cap el recurs contencioso-administratiu davant el Consell d'Estat. Així és com s'expressa l'antiga Llei municipal del 77. Com que el Consell d'Estat, en aquesta matèria, ha estat substituït pel Tribunal Contencioso-Administratiu, una de les Sales del Tribunal Suprem, ara aquí sorgeixen dos dubtes. En primer lloc, si aquest recurs contencios subsisteix o no subsisteix, perquè en el Decret no se'n parla, i hem de suposar que, en fecte, el recurs contencios aquest subsisteix; de no ésser així, passaria el mateix que abans he dit, o sigui, que un Decret vindria a conculcar, a derogar una llei, i això no és possible. Però, a més, sorgeix també un altre dubte — i això sí que ja s'hauria d'haver expressat terminantment aquí —, i és que com que la Llei municipal fa referència a l'antic Consell d'Estat — i al Consell d'Estat el que el va substituir fou la Sala del Contencios del Tribunal Suprem — és indubtable que precisava una determinació de què no fóra davant del Tribunal Suprem aquest recurs del Contencioso-Administratiu, sinó que seria davant del Tribunal Contencioso-Administratiu de Barcelona, o si es volgués anar a donar aquella interpretació que jo demanava i que no se'm va contestar en moment oportú, perquè es va truncar la interpellació al senyor Conseller de Governació, aquell recurs seria davant dels Tribunals que existeixen dintre de Catalunya.

Per totes aquestes consideracions jo agrairia al senyor Conseller de Governació que ens digués si estem en el cert en creure que subsisteix aquell recurs judicial del qual parla l'article 187 de la Llei municipal i si subsisteix el recurs contencios-administratiu en contra de les resolucions dictades pel Govern, establint a quins Tribunals s'ha d'anar per a entaular aquest últim recurs. La matèria és tan transcendental que afecta a l'autonomia municipal, i per això, davant un problema d'aquesta naturalesa, seria interessant conèixer el

parer del senyor Conseller de Governació, perquè segons la contestació precisaria també conèixer l'actitud que davant un problema d'aquesta naturalesa adopten els Ajuntaments de Catalunya.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: El senyor Rovira i Roure m'ha demostrat amb aquest enfilall de preguntes que ha tingut a bé dirigir-me que és un home d'una consciència molt *timorata*; a cada moment li sorgeix un dubte, a cada moment troba entrebancs per a l'autonomia municipal, però si hagués llegit amb una mica d'atenció el preàmbul d'aquest Decret veuria perfectament la motivació, el per què vàrem dictar aquest Decret. Aquest Decret és senzillament d'efectes governatius, d'allò que depèn directament del Conseller de Governació. Sap per la seva carrera el senyor Rovira i Roure que no depenen del Conseller de Governació ni el recurs judicial ni el contencios administratiu: són uns altres organismes els que han de jutjar aquesta matèria. Jo no he fet altra cosa amb aquest Decret que recollir la part governativa, i com que era un Decret i no una Llei he procurat sempre no fer la més petita fricció al que hi havia estatut fins aquí. Per tant, he recollit tot el que era vigent i ho he portat a un Decret perquè vegessin tots els Ajuntaments la manera de procedir governativament que tindria el Consell Executiu, no fent cap innovació, sinó recollint el que estava legislat, donant-ho d'una manera clara i fent la protecció i tutelatge que és obligació del Conseller de Governació sobre les qüestions de la seva competència.

Pregunta concretament: ¿Subsisteix encara el recurs judicial? Sí, subsisteix el recurs judicial, i no era matèria d'aquest Decret el dir l'existència d'aquest recurs judicial. ¿Existeix el recurs contencios administratiu? Sí, existeix també el recurs contencios administratiu, però, com he dit abans, es tracta d'un Decret on es dona la pauta i la reglamentació de les facultats governatives. No hi ha cap intromissió als recursos de caràcter judicial i per això no se n'ha fet cap esment. Jo crec que amb aquestes senzilles manifestacions el senyor Rovira i Roure trobarà esvaïts en la seva consciència aquesta sèrie de dubtes que no el deixaven tranquil.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: En primer lloc, per a agrair al senyor Conseller de Governació que hagi tingut l'amabilitat de contestar les meves preguntes, preguntes que, lluny del que ell creu, no eren de tan poca importància perquè el contingut del preàmbul del Decret en qüestió diu senzillament, i és interessant llegir-lo, perquè es vegi que queda el dubte igualment: «En l'etapa present d'elaboració legislativa i d'estructuració del nostre règim local, ja en ple vigor el traspàs de serveis d'aquest ordre, mentre la Generalitat no legisli, ha de regular-se la matèria per dret de

l'Estat, d'acord amb el que prevé el paràgraf sisè de la disposició transitòria de l'Estatut. Però, encara que estigui pròxima la publicació de la Llei municipal catalana, es pot anar adaptant les disposicions vigents a la peculiaritat de les nostres institucions.»

El Sr. CONSELLER de Governació: Exacte.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Això no parla de l'existència d'aquest recurs de matèria judicial.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es matèria pròpiament governativa, senyor Rovira i Roure, no és res d'una legislació especial, es recull el vigent.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Parla després el Decret del recurs que hi ha contra les penyores. Si hagués dit el Decret en qüestió: el recurs governatiu que oportú en contra les penyores és aquest, llavors no hi hauria dubte de cap mena, senyor Conseller de Governació, però diu: «l'acord d'imposició de penyores serà recorrible en el termini de deu dies davant del Consell Executiu». Si hagués assenyalat taxativament: «sense perjudici dels altres recursos que estableix la Llei municipal», llavors no hi hauria dubte. Però donat la forma en què està... En segon lloc, hi havia un altre problema que s'ha d'aclarir, i d'això sí que no en parla ni en broma ni de molt lluny el Decret en qüestió.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es que no hem fet cap broma.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Però és lamentable que no es digui, senyor Conseller de Governació; no es diu, i tenint en compte que contra l'acord del Govern hi cap el recurs contenciós davant el Consell d'Estat i que el Consell d'Estat ha estat substituït per la Sala del contenciós del Tribunal Suprem, era indispensable que es conegués després de dictar-se aquest Decret, i en quant es diu que el recurs governatiu és davant del Consell, era indispensable saber si per a entaular aquest recurs contenciós administratiu s'ha d'anar al substitut d'aquell Consell d'Estat o sí, com és lògic, s'ha d'anar a un Tribunal català, i d'això no se'n parla ni s'aclareix. I perquè de totes aquestes coses no se'n parlava ni s'aclariria, creia aquest Diputat que era indispensable preguntar-ho al senyor Conseller de Governació. Ara, respecte el primer punt ja queda aclarit, i quan es vulgui negar la possibilitat del recurs judicial, nosaltres tindrem com a matèria d'interpretació el que ha manifestat el senyor Conseller de Governació, segons resulti del DIARI DE SESSIONS. I nosaltres agrairíem respecte del segon punt que aclarís que el recurs ha de fer-se davant d'un Tribunal català, ja sigui el de Barcelona o escollir-ne qualsevol dintre de Catalunya, perquè quedi aclarit el segon extrem plantejat respecte d'aquest Decret.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Serà molt difícil, senyors Diputats, que jo pugui mai arribar a un punt d'acord amb el senyor Rovira i Roure. A una aclaració terminant de les seves preguntes, em planteja nous problemes.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo li dic: ¿Subsistència del recurs judicial? Subsisteix. ¿Motivació per què no se'n parla en el Decret? Perquè és un Decret d'efectes governatius. Per aquesta raó, i

és una raó fonamental i de pes que no hi ha manera de destruir-la, allí es veu perfectament perfilat que és el substitutiu el Conseller de Governació als efectes de recursos del Ministre de la Governació i el Consell Executiu del Govern. Aquí queda perfectament perfilada en aquests quatre articles aquesta posició governativa. Ara torna a recalcar el contenciós administratiu; no té cap dubte respecte la qüestió del recurs judicial.

El Sr. ROVIRA I ROURE: ¿Davant de qui?

El Sr. CONSELLER de Governació: Davant de Catalunya; quan hi hagi el Tribunal de Cassació, serà el Tribunal de Cassació.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ¿I entretant?

El Sr. CONSELLER de Governació: Aquí, l'Audiència.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Quina?

El Sr. CONSELLER de Governació: La de Barcelona. És una cosa claríssima, però és que no és motiu d'aquest Decret.

El Sr. CASABÓ: Feu-ne un altre.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si varia l'òrgan que posa terme a la vida governativa s'ha de dir com es fa.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats, no interrompeu i deixeu discutir i aclarir els conceptes.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyor Ventosa i Calvell, no desconeixerà la V. S. que un Decret amb l'extensió que li vol donar ara en aquest moment d'aclaració, és objecte, no del Conseller de Governació, sinó objecte del Conseller de Justícia i Dret; de cap manera pot ésser del Conseller de Governació. El Conseller de Governació només decreta sobre les matèries de la seva competència; sobre això no hi ha manera de fer cap mena d'obstacle, és dintre la seva competència i dintre la seva competència recull el vigent. Tot el que jo dono com ampliació, és ganes de donar una satisfacció, i que no es cregui que anem a imposar a Catalunya un sistema purament governatiu. No, subsisteixen tots els recursos i entenc que ha d'ésser així. L'autonomia municipal ho demana així, la Llei municipal restarà ben marcada d'aquesta forma; però no és en el moment en què es regulen per mitjà d'un Decret les facultats governatives, quan s'ha d'anar a explicar el recurs judicial, ni el recurs contenciós administratiu. Això, de cap manera; no pot ésser matèria d'aquest moment, ho digui la V. S. o no ho digui.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: I als que els hi passa el termini per a recórrer, què faran? (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Tenen perfectíssim dret de posar el recurs contenciós administratiu.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: On? (*Continuen els rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Davant de l'Audiència de Barcelona; això és clar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Això és el que diu la V. S., però hauria de dir-se legalment, perquè és una cosa que hauria de saber-se.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ens trobem, doncs, en la discussió d'un Decret sobre el qual no hi ha res a dir. L'única cosa que hi ha a dir, és respecte dels recursos judicials, que no

són de la meua competència, i se'm fan una pila de preguntes, sobre un altre Decret que no ha sortit o que no és matèria que pugui afectar al Conseller de Governació, perquè és una cosa que ja vindrà dintre de la Llei municipal, dintre de quatre dies.

El Sr. ROVIRA I ROURE: I abans de la Llei municipal? (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: El recurs judicial i el contenciós administratiu.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Però això s'ha de dir. (*Continuen els rumors i diversos senyors Diputats interrompen.*)

El Sr. PRESIDENT: Mentre sostinguin un diàleg amb ordre deixaré que el sostinguin per a major brevetat, però si es fan diàlegs collectius és impossible permetre-ho.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Era per a evitar després una rectificació.

El Sr. CONSELLER de Governació: A veure si concretem, senyor Rovira i Roure, en poques paraules aquesta matèria: primer, el que era facultat i competència del Conseller de Governació de regular o sigui del recurs governatiu, està perfectament regulat. Segon, per ampliació davant la espècie de susceptibilitat que demostra la V. S. en aquest moment i que veig compartida amb unanimitat per la Minoria de Lliga Catalana, respecte a si subsisteixen el recurs judicial i el recurs contenciós administratiu, he dit que subsisteixen. En quant al recurs judicial no he d'explicar la forma; en quant al recurs contenciós administratiu, pot haver-hi dubte on s'ha de presentar, i jo dic a l'Audiència de Barcelona. Està clar això? Queden, doncs, completament esvaïts tots els dubtes de la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Unes paraules només. Donades les manifestacions del senyor Conseller de Governació, que jo agraeixo molt quant hi ha aquell aclariment que creia indispensable, he d'advertir-li que si jo formulava el prec al senyor Conseller de Governació era perquè ell signava el Decret en qüestió, però com que va també signat pel senyor Conseller Delegat...

El Sr. CONSELLER de Governació: Permeteu-me senyor Rovira i Roure. Tots els Decrets van firmats pel Conseller Delegat i després pel Conseller que proposa, perquè és acord del Govern.

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...perquè no és lògic ni natural que es tiri la pilota un Conseller a l'altre. Per això jo havia de dirigir a la V. S. el prec.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Hi ha hagut una omisió.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Si creu el senyor Conseller de Governació que aquesta omisió no existeix, perquè hi ha hagut un altre departament que ha deixat de fer allò que devia fer, jo formulo un prec al senyor Conseller de Justícia i Dret, mitjançant la Mesa, i és que ja que ha tingut aquesta omisió, que tingui l'amabilitat de dictar l'oportú Decret perquè tot això que veu tan clar el senyor Conseller de Governació no pugui oferir dubtes a ningú i ens trobem amb una disposició terminant que resolgui totes aquestes qüestions.

Contestant unes preguntes sobre l'Institut de Lleida i l'incompliment de les lleis republicanes

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Cultura té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Cultura: He demanat la paraula per a contestar el prec que ahir em va fer el meu amic Fronjosà, però com que en tenia un altre de pendent que em va fer el senyor Rovira i Roure, aprofito l'ocasió per a contestar-li breument.

El senyor Rovira i Roure preguntava l'altre dia la solució a donar a l'Institut de Lleida, l'edifici del qual es troba en tan mal estat que feia tèmer al senyor Rovira i Roure, que l'any que ve l'Institut de Lleida no tingués edifici on estatjar-se. No hauria calgut en rigor que li contestés, perquè com ell sap i com ja se'n lamentava, l'Estatut de Catalunya no concedeix a la Generalitat, no ha traspassat a la Generalitat el servei de l'ensenyament de cap ordre, encara que ens autoritzi perquè puguem crear institucions de tots els graus i a tot Catalunya. En realitat, doncs, no hauria calgut contestar, però com que parlava d'un desacord entre l'Estat i la Generalitat en aquesta qüestió, jo he de fer constar aquí que no hi ha hagut tal desacord, perquè l'Estat no té per què dirigir-se a la Generalitat per a resoldre els problemes dels edificis on hagi d'estatjar les seves institucions. Quant al plany que ell fa, sobre l'al·ludit article de l'Estatut, no he de seguir-lo per aquest camí. Nosaltres ja ens en vàrem plànyer prou a Madrid dient la veritat pel seu nom, i encara més, abstenint-nos de votar aquell article que no representa per a res la voluntat de Catalunya. A mi, però, sense que tingui el deure de contestar-li, em plau, com una atenció, dir-li per tranquil·litzar-lo, que l'Institut de Lleida, l'any que ve, tindrà lloc, tindrà edifici. He pogut assabentar-me oficiosament, per a tranquil·litzar a la V. S., que ha estat acordat i aprovat que aquest Institut sigui instal·lat a l'edifici que havia estat abans residència del jesuïtes a la ciutat de Lleida.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER de Cultura: I ara, contestat el prec del amic Rovira i Roure, contestaré a l'amic Fronjosà. No he volgut passar ni un sol dia sense fer-ho, perquè jo crec que el que té la responsabilitat d'un departament no sols l'ha de exercir per a fer justícia en sentit negatiu quan un dels que depenen d'aquest departament no compleix, sinó encara més sempre que es tracti de defensar-lo, quan potser per manca d'informació — perquè jo crec i ho dic sincerament, en la bona voluntat del amic Fronjosà — s'ataca, com es va atacar ahir al senyor Planell.

El senyor Fronjosà, deia ahir, que el divendres anà al Laboratori d'Acondicionament i Assaigs de la Generalitat de Catalunya, i que no va trobar al senyor Planell. És natural que no el trobés, al senyor Planell, perquè el divendres...

El Sr. FRONJOSÀ: Era el dijous.

El Sr. CONSELLER de Cultura: El DIARI DE SESSIONS diu el divendres; ara ho tornaré a llegir, però em sembla que deia el divendres. Diu: «el divendres al matí, acompanyant uns companys Delegats que assistiren al Congrés de la Unió Socialista, vàrem voler visitar l'Escola Industrial i se'n di-

gué que la visita no podia fer-se...» Diu, per tant, el divendres.

El Sr. FRONJOSA : Però, seguiu llegint.

El Sr. CONSELLER de Cultura : Ja m'explicaré, però jo segueixo el DIARI DE SESSIONS. El senyor Planell no havia d'estar el divendres allà, perquè el divendres era dia de festa tant a Catalunya com als altres pobles d'Espanya. Diu el senyor Fronjosà que li varen dir que les claus, que no li podien donar, no les tenien perquè el senyor Planell no hi havia estat el dijous. Això és inexacte. Estic segur que li van dir, i no vull dubtar ni de la bona fe del qui li va dir ; però he de fer constar que el dijous el senyor Planell, tot i no tenir obligació d'ésser al Laboratori, hi estigué fins una hora molt avançada de la tarda, i a més a més, vull dir a l'amic Fronjosà que trobo molt bé que no hagués trobat les claus que demanava, no perquè dubti del que ell n'hagués fet. Ja sé que ell és un gran amant de les màquines i de totes les eines de treball, i home de prou responsabilitat per a visitar aquells llocs, on hi ha aparells especials. Les claus que ell va trobar, són les que es troben per a visitar la Institució en general, però les que no va trobar són aquelles que el Director, donat el caràcter dels aparells delicadíssims que hi ha, es reserva ell. Un altre dia, doncs, amic Fronjosà, que hi volgueu anar, us agrairé que em doneu un cop de telèfon a mi o al Director, sobretot si és un dia en què el Director no tingui obligació d'estar allà, i cregueu que trobareu tota mena de facilitats.

Jo ara, com a Conseller de Cultura, tinc un deure absolut, i és el de defensar l'amic Planell. Jo estic segur que per aquest temperament que té i que a mi em plau, impulsu, l'amic Fronjosà, de vegades s'exalta un xic en les seves afirmacions. Ha arribat a dir : «aquest senyor que d'aquesta manera menyspreua les ordres provinents de la Generalitat». Jo he de fer constar ací que mai he donat una ordre a l'amic Planell, que no l'hagi complert. Jo no faré ara l'elogi de les aptituds tècniques de l'amic Planell, prou conegudes per tots nosaltres, però sí he de dir, que com a funcionari, és un perfecte funcionari, i fins puc dir d'En Planell, que és un home que quan es tracta d'ordres a complir o consells a demanar, arriba a una meticulositat especial, que els que el coneixen ja saben que ha d'ésser cosa normal en un home com En Planell. No crec que hagi de desfer cap altra afirmació, però sí que vull fer constar un plany. Jo em vull plànyer que l'amic Fronjosà, aquí en plena Cambra, hagi parlat d'En Planell com d'un home que actualment està fent campanya contra la República. Jo això ho trobo una mica massa dur. Hi han afirmacions massa severes, perquè es puguin dir simplement anunciant-les, tirant així sobre un home un deshonor, com el que representaria que en aquest moment un home combatés la República. Jo inclús, coneixent el procés que ha seguit l'actuació d'En Planell en aquella Institució, no crec que En Planell tingués un instint tan poc de conservació, que digués ara mal de la República, quan fou un dels perjudicats i vexats per la Dictadura. No crec que ell ara pogués

recordar-se bé de la Dictadura ni de la Monarquia. He de fer constar que, d'ençà que jo sóc al meu Departament, estic plenament satisfet de la labor que realitza el senyor Planell. I això no solament en el moment actual, sinó, inclús, de cara al pla de reorganització que ja està fent la Generalitat, perquè les aigües tornin al seu lloc i aquella Institució torni a ésser el que era. Pla al qual l'amic Planell sempre ha portat tot el seu esforç, tot el seu entusiasme i tota la seva preparació tècnica. Jo espero que l'amic Fronjosà comprendrà que les paraules que jo dic en defensa d'En Planell són una veritat, i que aquests detalls que ell donava i que deixaven la situació d'En Planell una mica delicada aquí a la Cambra, són fruit no de la seva mala voluntat, sinó de la informació que us varen donar, una mica a la lleugera, i que tampoc vull atribuir a mala voluntat d'aquell que us la va donar. Això és tot el que us volia dir.

El Sr. FRONJOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Senyors Diputats : En primer lloc he de remercier vivament al senyor Conseller de Cultura que hagi vingut avui a respondre al prec que fa uns dies jo li vaig formular, i que, com ja vaig indicar al senyor Conseller Delegat, si el vaig fer en aquell moment en què no estava present a la Cambra, havia estat davant la insistència de la Mesa en què el fes aleshores, per creure que en reiterades ocasions ens podíem trobar que no estiguessin presents els senyors Consellers. Jo havia manifestat al senyor Conseller de Cultura que formularia el prec en el moment que ell estigués present, com ja vaig fer-ho constar aleshores, però davant les manifestacions de la Presidència fou quan el vaig fer. Em traslladà ja el senyor Conseller Delegat que, en efecte, havia presentat les meves excuses al senyor Conseller de Cultura.

Després d'aquestes breus manifestacions, realment, els lleidatans no ens podem sentir tranquil·litzats per les paraules del senyor Conseller de Cultura.

El Sr. VIADIU : Segons quins lleidatans.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo voldria saber si la V. S., com a lleidatà, se'n sent satisfet d'aquesta solució.

El Sr. VIADIU : Jo com a lleidatà me'n sento satisfet ; ja està !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Molt bé, sabrà el poble de Lleida que la V. S. n'està satisfet. (*Rialles de la Majoria.*)

El Sr. PALACIN : Demano per parlar.

El Sr. LLUHÍ I VALLESCA : S'apuntaran les VV. SS. un parell de vots més.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Més val així, senyor Lluhí, val més dos vots que no pas cap.

El Sr. LLUHÍ I VALLESCA : Si seguim d'aquesta manera, això semblarà un Ajuntament en petit.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Si jo tinc la desgràcia que cada vegada que faig ús de la paraula els meus companys de representació parlamentària de la Generalitat per la circumscripció de Lleida han d'interrompre'm, quina culpa hi tinc jo?

Solament m'aixeco jo a parlar, i tots aquests senyors Sauret, Palacín, Canturri, Viadiu, etc., tenen ganes d'interrompre'm. Jo no hi tinc res que veure amb això. (*Rumors i rialles en la Majoria i Minoria socialista.*)

El Sr. PRESIDENT: Senyor Rovira, dirigiu-vos a la Cambra i no directament a cap Diputat.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Amb permís de la Presidència continuaré contestant al senyor Conseller de Cultura. Rectificant les manifestacions fetes pel senyor Conseller de Cultura, he de significar que nosaltres som els primers en plànyer, com es plany ell i com deia jo en formular el prec, que creia que uns i altres ens planyíem del contingut de l'article 7.º de l'Estatut. Però ens hem de plànyer més els catalans de Lleida, perquè resulta que nosaltres hem estat els primers que hem sofert precisament les conseqüències de la redacció d'aquest article 7.º. Jo deia que davant de la situació de l'Institut de Lleida, pregava al senyor Conseller de Cultura que es procurés donar una solució al problema, aquest de l'Institut, ja mitjançant buscar un acord entre el Govern Central i el Govern de la Generalitat, o bé, fent ús de la facultat que estableix l'article 7.º de l'Estatut, que es fes construir un nou edifici, perquè sinó es trobava aquest acord entre la Generalitat i el Govern Central ni s'anava a la construcció d'un nou edifici, la solució a què ha alludit el senyor Conseller de Cultura i a què ja m'hi referia jo en aquella ocasió, era una solució que res ve a representar com a tal solució, sinó que, pel contrari, significava que quedava el problema tan greu ara com abans.

I és així, perquè aquest edifici a què s'ha referit el senyor Conseller de Cultura és un edifici de quatre plantes, és un edifici que ha estat construït amb la resistència suficient per allotjar-hi persones que es dedicaven al recés, (*Rialles perllongades.*) però aquesta resistència ha d'ésser molt diferent en quant allí sigui necessari allotjar-hi un conjunt de gent jove, que salta, que fa tabola, que fa totes aquelles coses que precisen que els edificis siguin molt més resistents del que és indispensable per a un convent. (*Rialles de la Majoria.*) Per això jo significava al senyor Conseller de Cultura, i ja m'avançava a la contestació aquesta que volgués fer, dient-li que precisament on estava abans l'Institut ja era també un antic convent, l'antic Convent del Roser, i que la conseqüència havia estat que ens trobàvem amb què avui en dia diuen els tècnics que aquell edifici per a ensenyament era insalubre, precisament per la seva condició de convent, (*Rialles en la Majoria i Minoria socialista*) i que si ara s'anava a un nou convent que ja no té dues plantes més la planta baixa, com té el d'ara, sinó que en té quatre més la planta baixa, és indubtable que en anar ara a aquest, pedagògicament — ho sap millor que jo el senyor Conseller de Cultura — no és admissible per a un edifici destinat a l'ensenyament. I en quant a la seguretat, si va ésser un edifici construït perquè en repòs corresponguessin 5, 6 o 7 metres cúbics per persona, era absurd en tots conceptes que ara es dediqui aquest local per a ensenyança perquè resultarà que tan sols correspon-

dria mig metre o un quart de metre cúbic per persona i no en estat de repòs, no, sinó en moviment constant. (*Rialles perllongades.*)

Per aquestes consideracions que són lògiques, clares i naturals, (*Rialles.*) per aquestes consideracions, i tenint en compte el que nosaltres diem, s'arriba a la conclusió que aquest edifici no reuneix totes les degudes condicions de salubritat que exigeix un edifici destinat a Institut d'ensenyança. Ni és un edifici que per a l'ensenyança reuneixi totes aquelles condicions de salubritat i seguretat que són indispensables perquè els pares no sentin recel en enviar els fills a rebre les ensenyances. I per aquestes consideracions, hem d'insistir prop del senyor Conseller de Cultura perquè us cerqui una solució entre el Govern Central i el Govern de la Generalitat, solució que em sembla, i així ho deia l'altre dia, que s'havia parlat amb motiu d'una visita del rector de la Universitat, aquí present...

El Sr. CONSELLER de Cultura: Aquí no hi és.

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...aquí present com a Diputat, no com a rector.

El Sr. CASANOVES: Aquest és un Parlament laic, no hi ha rectors.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència prega als senyors Diputats que no interrompin als oradors.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Malgrat el laïcisme es pot ésser rector de la Universitat de Barcelona. I dic jo que davant de les circumstàncies aquestes, sembla i així ho preguntava també al senyor Conseller de Cultura que hi ha hagut un canvi d'impressions, ¿què hi ha? ¿Poden tenir l'acord entre el Govern de la República i la Generalitat. I jo pregunto: ¿Es cert aquest canvi d'impressions? I si és cert, com a resultat d'aquest canvi d'impressions, ¿què hi ha? ¿Poden tenir l'esperança de què, donat aquest canvi d'impressions, es resolrà com cal aquest afer de l'Institut de Lleida? I en el supòsit de què se'ns contesti negativament, jo formulo aquí un segon prec consistent en què, donat que no hi hagués aquest acord entre el Govern Central i el de la Generalitat, s'estableixi la forma d'anar a la solució mitjançant el que disposa l'article 7.º de l'Estatut, o sigui, anant a la construcció d'un edifici per a l'Institut de Lleida, per la Generalitat, ja demanant una subvenció de l'Estat amb les garanties que considerin necessàries el Govern de la República i la Generalitat. Aquesta és l'única solució definitiva que hi pot haver. Si la solució que vulgui donar-se ha d'ésser aquesta interina, que és molt insuficient, com ho demostra el sol fet de què no poden donar-se les classes dels sis cursos de batxillerat en aquest edifici, sinó que tan sols es poden donar les classes corresponents a dos cursos en l'antic edifici dels jesuïtes, demostra en evidència que no pot ésser una sola solució definitiva. I això, pot plaure molt a alguns Diputats, però no als lleidatans que volen pels seus fills un Institut en el qual es compti amb les condicions degudes de seguretat i salubritat. I com que aquest edifici no reuneix aquestes condicions, a nosaltres no ens pot satisfer. (*Molt bé, molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Amb motiu de la pregunta que vaig fer ahir al senyor Conseller de Cultura, sembla que pel que s'ha dit avui, es volen rectificar les coses que jo vaig dir respecte el professor Francesc Planell. Jo conec des de fa molts anys el senyor Planell. El conec molt, perquè ha estat professor meu; però així com de molts professors, per damunt de les diferències d'idees, conservo molts bons records i en el fons del meu cor els guardo sincer afecte, al senyor Planell, precisament pels seus procediments jesuítics sempre l'he tingut per una persona amb la qual he procurat tenir els menys tractes possibles. Jo vaig afirmar ahir que el senyor Planell atacava obertament la República i els seus homes representatius; i el que vaig dir ahir, ho sostinc avui. Vaig dir ahir que el senyor Planell no s'amaga davant dels alumnes de pronunciar paraules de desafecte al règim i en ocasions es permet conceptes i opinions que estan completament privades a un professor en l'exercici de la seva missió. Es clar, senyor Conseller de Cultura, que no es presentarà davant de la V. S. cap alumne del senyor Planell a dir-vos aquestes coses i a fer-vos una denúncia d'aquesta mena; perquè li aconsellarà no fer-ho, no tan sols el suspens de l'assignatura del senyor Planell que aleshores es presenta com un interrogant... (*Rialles.*) No us esvereu, perquè qualsevol titular d'aquí podria firmar que pels alumnes és preferible caure en gràcia que no ésser graciós. Cap alumne s'atrevirà a presentar davant de la V. S. una denúncia clara i terminant, perquè, a més de l'interrogant del suspens en l'assignatura del senyor Planell, per les raons de solidaritat entre els professors, encara que pogués escapar del senyor Planell aprovant la seva assignatura, cauria en l'antipatia dels altres professors que li aplicarien el mateix remei. (*Rumors.*) I els bidells que també han sentit les manifestacions que fa a classe el senyor Planell, i els empleats que també ho han sentit, no es presentaran davant de la V. S. fent cap denúncia, perquè la República té aquestes bromes, que mentre els homes que la detracten i la insulten continuen satisfets pel carrer, els homes que la defensen i la sostenen es veuen empresonats. I així, sense que els ciutadans deixin d'estimar a la República, per raó de les coses que es deixen de fer, vénen aquests mals. I precisament aquest esperit és el que plana sobre els funcionaris i obrers de l'Escola Industrial. És clar que jo no puc posar un notari darrera del senyor Planell perquè cada vegada que parli aixequi una acta, però jo puc assegurar al senyor Gassol que les persones que m'han informat són mereixedores de tot el respecte i tot el crèdit, tant com les que puguin haver-lo informat a ell.

Hi ha un fet que és evident: Si treballen els obrers de l'Escola del Treball i si treballen els restants funcionaris de la Universitat nova dependent de la Generalitat, ¿com s'explica que el Laboratori d'Acondicionaments i Assaigs i el laboratori que pertany directament a la direcció del senyor Planell, no treballi aquell dijous com els altres? ¿Com s'expliquen aquests fets, clarament?

El senyor Planell ha estat un home perseguit per

la Dictadura. Sí, però va ésser un perseguit d'aquell sistema, que també ho va ésser el senyor Tarrades i el senyor Agell. Jo qualifico els perseguits de la Dictadura, almenys, en dos categories; i la persecució del senyor Planell no té cap valor. Aquest argument té molt poc pes; i el fet de què un home hagi estat perseguit per la Dictadura, no vol dir que avui sigui amic de la República; perquè avui precisament així hi ha el senyor Royo Villanova, i jo diria que també el senyor Lerroux.

I res més, perquè jo crec que el de les claus, encara que el Director del Laboratori hagi hagut d'estudiar i fer un concurs, és descendir molt arribar a la categoria d'«ama de llares». No té cap valor el que no trobéssim les claus, però si el fet de què aquell dia no poguéssim entrar en un laboratori on hi ha unes màquines tan delicades. Jo, si així com es troben dos senyors Diputats enginyers aquí n'hi haguéssim més, explicaria la delicadesa d'aquestes màquines.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Cultura.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Breus paraules solament per a contestar a l'amic Rovira i dir-li que no depèn de nosaltres l'assumpte a què s'ha referit. Respecte els principis que sustentava per a demostrar si eren pedagògiques o no les condicions d'aquell edifici, no m'ha convençut. S'ha fet un embolic a base de plantes (*Rialles.*), que no sé pas on anava. Ara, com que sé que la V. S. se'n fa molt d'aquestes coses, li diré que no hi pateixi massa. L'edifici dels jesuïtes serà rehabilitat per a fer d'Institut, i hi ha el pla de les obres que calguin per tal que reuneixi les condicions pedagògiques a què es referia la V. S.

Per altra banda, m'agradaria més que en lloc de fer aquesta propaganda aquí, la fes la V. S. a Lleida, per tal de veure si entre la gent adinerada d'allà hi ha qui oferís alguna casa per a l'Institut, que prou n'hi deu haver.

I poques paraules a l'amic Fronjosà, dient-li que pel que veig, no era una qüestió de les claus, sinó que el que volia ell era fer les altres afirmacions. I ara aprofita aquesta avinentesa per a insistir-hi. Amb la diferència que si ahir va ofendre el senyor Planell, avui ha ofès tota l'Escola Industrial. No s'hi val. Jo no crec que en Planell ni els altres professors siguin capaços de suspendre ningú per les raons que deia el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Si li pregunten a ell, dirà que no.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Cal anar amb molt bon compte de no fer afirmacions d'aquestes que afecten l'honor de les persones, sense demostrar-les.

Quant al que s'ha dit sobre professors en general que ataquin la República — cosa que jo no crec de cap manera en el cas que ens ocupa —, si se'm demostrés que hi ha professors que són enemics de la República i fan propaganda en aquest sentit, cregui l'amic Fronjosà que jo sóc prou republicà per a no aguantar-los al davant de cap de les nostres institucions.

El Sr. FRONJOSA: Jo suggereixo que s'obri una informació respecte de la conducta de Francesc Planell a l'Escola Industrial; i jo hi ajudaré.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Palacín.

El Sr. PALACÍN: Sé perfectament que regla-

mentàriament no es pot fer ús de la paraula més que per adreçar un prec...

El Sr. PRESIDENT: I per això la concedeixo a la V. S.

El Sr. PALACÍN: ...però he de referir-me a la llibertat del senyor Rovira i Roure en expressar-se d'una manera tan injusta, carregant el mort al veí, quan és ell qui hauria de portar-lo damunt.

Diu que si l'han interromput i que si li han fet algunes al·lusions, quan tota la Cambra ha presentat i escoltat que qui al·ludit ha estat ell, als representants de la «província» de Lleida, amb excepció d'aquells herois que varen sortir degut a l'acta d'Odén.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Ja hi tornem?

El Sr. PALACÍN: I el que hi haurem de tornar.

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats. No interrompeixin l'orador. El senyor Palacín pot continuar.

El Sr. PALACÍN: Es que un senyor Diputat s'adreça a mi.

El Sr. PRESIDENT: La V. S. ha d'adreçar-se a la Cambra.

El Sr. PALACÍN: Però aquest senyor Diputat hauria de demanar la paraula.

El Sr. PRESIDENT: Això incumbeix a la Presidència. Pot continuar la V. S.

El Sr. CASABÓ: Demano per parlar.

El Sr. PALACÍN: Convé deixar de banda totes les al·lusions. Jo faig un prec al senyor Conseller de Cultura, en referència a l'Institut de Lleida. A l'Institut de Lleida, els darrers temps, quan manaven els elements afectes al Partit del senyor Rovira i Roure, s'esmerçaren 600.000 pessetes en el Convent del Roser, i després d'haver-se gastat aquestes pessetes segons informe tècnic, resulta que s'està enrunant tot allò que fou objecte d'aquella despesa. En aquest Convent del Roser on es va llançar el diner en aquesta forma, davant la imminència d'un perill, resulta que no era possible continuar donant classes, i davant d'aquest inconvenient per a la cultura i vetllant pels fills de Lleida, el senyor Rovira i Roure demana al Conseller de Cultura que tregui l'Institut perquè deixi de funcionar.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No he demanat això, senyor Palacín, sinó que he dit que no es cerqués una solució provisional.

El Sr. PALACÍN: Solament hi ha la solució; el restant és condemnar Lleida a què durant dos, tres, quatre o cinc anys, no es pugui donar ensenyança als infants, i això està davant dels ulls de tothom, menys dels de la V. S. De totes maneres hi ha hagut una informació que m'ha sorprès, en boca del senyor Rovira i Roure, i és la de què l'edifici del Roser, com el Convent dels Jesuïtes, és insalubre. Senyors Diputats, allà hi van els nois de la nostra població, allà se'ls dona ensenyament i allà passen la major part de les hores del dia, i jo pregaria al senyor Conseller de Cultura que continués l'Institut allà, però que s'hi faci una desinfecció ben profitosa. Res més.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Com ja veig que tothom em demana que jo intervingui en aquesta qüestió i jo no tinc dret a intervenir-hi, perquè no depèn de nosaltres — tan de bo que hi depengués, és el desig de tots nosaltres —, l'única cosa que puc oferir a tots, és que jo m'interessaré prop dels organismes de l'Estat perquè facin totes aquelles obres i

totes aquestes «desinfeccions» a les quals alludia la V. S.

El Sr. PALACÍN: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Per a rectificar?

El Sr. PALACÍN: Dues paraules: Per a dir que, efectivament, això correspon a l'Estat, però l'últim que demanava ho pot fer la Generalitat, i per això era el prec al senyor Conseller. Quant allò altre, vegeu si deu ésser nou que fa un any i mig que la nostra representació total en Corts per la circumscripció de Lleida, va visitar el Govern a l'objecte de què ens donés aquest edifici dels Jesuïtes per a dedicar-lo a ensenyança.

El Sr. PRESIDENT: Resta acabat el període de prec i preguntes. Segueix l'ordre del dia.

Continuació de la interpel·lació sobre el problema de l'atur forçós

El Sr. PRESIDENT: Es va presentar en la sessió d'ahir una proposició incidental, de la qual es va donar lectura. Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: No, el meu company Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demanaria que es llegís la proposició.

El Sr. PRESIDENT: Es tornarà a llegir la proposició incidental que ja es va llegir.

(Un senyor Secretari llegeix la proposició incidental.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Amb les nostres intervencions anteriors al voltant del tema de l'atur forçós, creiem haver demostrat ja, que davant de les afirmacions del senyor Conseller de Treball, representant del Govern, de què no té el Govern cap sistema propi ni manllevat per a resoldre el problema de l'atur forçós, davant de les manifestacions que va fer, també ben explícites, el senyor Tallada en nom de la seva Minoria, de què no coneix cap sistema per a resoldre ni mitigar aquest problema, i la nostra Minoria, potser amb una mica de gosadia, però havent demostrat ben palpablement la fonamentació logística dels nostres arguments, ha dit que sí que coneix un sistema, i ha demostrat que el sistema és bo. L'única objecció que va fer el senyor Conseller de Treball a la nostra proposició de què sigui convocada una Conferència nacional catalana per a estudiar i resoldre el problema de l'atur forçós, és que aquests estudis pot fer-los l'Institut per a l'atur forçós que es proposa en el Projecte de Llei presentat a aquesta Cambra.

Nosaltres, en aquest moment, no hem d'avançar cap debat al voltant del Projecte de Llei a què m'he referit; només hem d'avançar que el Projecte el considerem dolent, i per afegidura, el considerem anticonstitucional. Considerem que està en absolut fora de l'Estatut Interior de Catalunya, que està en flagrant contradicció amb l'article 71 d'aquest Estatut, que encara que no estigui ja aprovat per aquesta Cambra està dictaminat per la Comissió i suposem que en el seu dia serà aprovat en la mateixa forma per la Cambra.

Com sigui que considerem que aquest Projecte no podrà prosperar de cap manera, i, per altra part, a l'Institut per l'estudi de l'atur forçós que es crea mitjançant aquest Projecte, se li assignen unes funcions ben concretes i no es parla allà de què hagi de proposar solucions efectives al problema, és per això que nosaltres hem demanat que sigui constituïda una Conferència nacional catalana, que no tindria altre objecte que assessorar el Govern i el Parlament respecte a la possible solució d'aquesta tragèdia humana que estem vivint.

No vull parlar de memòria. En el Projecte del senyor Conseller de Treball a què m'estava referint, en el seu article 4.^è, indica les diverses funcions que correspondran a l'Institut contra l'atur forçós. Estan dividides aquestes funcions en diversos apartats, dels quals, l'apartat *a* fa referència a la realització d'obres públiques; el *b*, a possibles auxilis econòmics; el *c*, a l'auxili en forma de subvencions a Institucions privades; el *d*, a qualsevol altre sistema o procediment que sigui útil, etc.

(Ocupa la presidència el Vice-president primer, senyor Casanoves.)

Es a dir, que després d'unes funcions ben concretes i ben determinades, ve en un apartat final «qualsevol altre sistema o procediment que sigui útil al fi perseguit i que l'Institut proposi al Consell Executiu de la Generalitat, i aquest l'aprovi». Considerem nosaltres evident que aquest Institut ocuparà primer les seves activitats en les funcions que per a aquesta llei se li assignen com a funcions principals, i reservarà per molt més endavant les «qualsevol altres iniciatives», que, potser, no arribaran a venir mai. Però, a més, hi ha una cosa: aquest Institut és una institució de caràcter tan estrictament governamental i en la seva Constitució hi té un domini tan absolut el Consell Executiu que, en realitat, no és una conferència tripartita, com nosaltres proposàvem; és a dir, una assemblea amb una certa ponderació de vots, sinó que és un apèndix del Consell Executiu de la Generalitat. En aquesta forma no ens interessa a nosaltres que un Institut que és apèndix del Consell Executiu de la Generalitat estudiï aquest problema, perquè ja hem sentit aquí, per boca del senyor Conseller de Treball, que el Consell Executiu de la Generalitat considera impossible, en el moment actual, resoldre aquest problema paorós. Com que nosaltres no solament ho considerem possible, no solament coneixem perfectament el sistema de resoldre'l, sinó que l'hem exposat d'una manera clara en aquesta Cambra, desitgem que tots els Diputats es puguin manifestar d'una manera clara, a veure si ells consideren possible i viable que el problema de l'atur forçós sigui resolt. Si volem seguir l'opinió del senyor Conseller de Treball de què aquest problema no ha d'ésser resolt, de què es pot diferir indefinidament la seva resolució, ja està bé que ho ajornem pel dia que hagi estat discutit aquest Projecte de Llei. Si considerem que aquest problema és realment angoixós, que la seva solució ha d'ésser immediata, ha d'ésser una cosa fulminant, aleshores hauríeu de votar la nostra proposició incidental que tendeix a cercar en-

tre tots una solució la més ràpida possible. Per això demanem nosaltres que la votació, que suposem haurà de venir en aquesta proposició incidental, sigui una votació nominal.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: En el debat ja de si important, i sobre tot també per la seva extensió, sobre aquest tema importantíssim, s'han manifestat els diversos criteris sobre les solucions que aportava el senyor Ruiz i Ponseti, i nosaltres hem parlat també respecte a la Comissió, perquè el senyor Ruiz i Ponseti en les seves manifestacions havia fet indicació del propòsit que es reunís aquesta Comissió. En la contestació meua d'ahir ja vaig dir que no creia convenient el nomenament d'aquesta Comissió, pel fet de què en el Projecte que en representació del Govern hi ha presentat al Parlament s'hi estableix que l'Institut que es crea allí contra l'atur forçós ha d'estudiar els mitjans que estimi convenients per a aminorar-lo i després pot fer totes aquelles coses que quan discutim aquí al Parlament, el Parlament acordi que pot estudiar. Aquest Institut que figura en el Projecte consta que estarà format per Diputats del Parlament, per patrons, per obrers i per tècnics econòmics i socials. De manera que, efectivament, tots els elements que el senyor Ruiz i Ponseti proposa per a la Comissió aquesta figuren ja en l'Institut que el Govern preveu en el Projecte presentat al Parlament.

A més, nosaltres creiem que la qüestió de l'atur forçós té dos aspectes: un, el de l'aminorament, que és el que creiem d'urgència; l'altre, el de possible solució, la qual, malgrat que el senyor Ruiz i Ponseti diu que ells tenen la solució, nosaltres no ho creiem, i no ho creiem perquè arreu del món, com ja hem dit diverses vegades en el curs d'aquest debat, tots els tècnics i tots els teòrics sobre aquest aspecte no han trobat encara la solució d'aquest problema que arreu del món es pateix. De manera que per això entenc jo que hem d'anar el més ràpidament possible a què es discuteixi i s'aprovi el Projecte presentat pel Govern amb totes aquelles modificacions amb què el Parlament tingui a bé millorar-lo. Respecte a la solució, crec que l'Institut format pels elements que hi hagi pot perfectament estudiar totes aquestes solucions que creu el senyor Ruiz i Ponseti que es poden estudiar per a veure si realment es pot trobar la solució contra l'atur forçós, i per això crec que no és convenient aprovar la proposició del senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, per a rectificar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Precisament hem sostingut nosaltres que és molt diferent confiar l'estudi d'aquest problema a una conferència tripartita o bé a l'Institut en contra de l'atur forçós que es crea mitjançant el Projecte de Llei presentat a la Cambra pel senyor Conseller de Treball, perquè la nostra conferèn-

cia tripartita, aquesta conferència que demanem, amb vots ponderats, amb equilibri d'elements interessats en el problema, pot tenir un fruit efectiu, pot arribar a un estudi serè del problema i pot proposar una solució que tingui eficàcia. En canvi, en aquest Institut per a l'estudi de l'atur forçós que preconitza el nostre Consell Executiu no hi ha cap ponderació de vots sinó que hi ha un domini absolut del Consell Executiu, i que amb tota seguretat serà una representació viva de la tesi patronal, una representació autèntica pels interessos dels empresaris. Nosaltres no hi tenim en absolut cap confiança que pugui fer un estudi serè d'aquest problema, farà un estudi d'allò que creuen equivocadament els empresaris que són els interessos patronals avui. Nosaltres hem dit ben clar que no solament defensem els interessos de les masses obreres; no solament defensem els interessos dels homes que avui es troben sense feina, sinó que defensem els interessos de tota l'economia nacional. Ens sap greu amb les nostres solucions haver de servir de suport a l'economia capitalista, però malgrat que ens sàpiga greu precisament per a fer una tasca humanitària, precisament per a salvar de l'enfermetat i de la mort a aquests germans nostres que hi estan abocats; és pel que volem servir per un moment de suport a l'economia capitalista i volem trobar una solució harmònica a aquest problema paorós. Però la Constitució que dona el Projecte de Llei a l'Institut per a l'estudi de l'atur forçós com que no voldria que m'haguéssiu de creure per les meves paraules el llegiré ràpidament. Diu: L'Institut estarà constituït pel ple del qual formaran part, ultra el President i Vice-president, quatre Diputats del Parlament de Catalunya, quatre representants patronals, quatre representants obrers, quatre representants d'organismes o entitats de caràcter econòmic o social (i aquests quatre organismes, aquestes quatre representacions d'aquests organismes, seran elegits pel Consell de la Generalitat, és a dir, en el fons quatre representants del Consell de la Generalitat), de quatre persones expertes i especialitzades en aquestes matèries (també designades pel Consell de la Generalitat; és a dir, vuit elements de designació lliure del Consell de la Generalitat), quatre Diputats del Parlament de Catalunya (que no diu qui els designarà, que potser també haurà d'ésser el Consell de la Generalitat) i — únicament — quatre representants patronals i quatre representants obrers. És a dir, no hi ha en absolut cap ponderació d'elements interessats en resoldre d'una manera eficient el problema.

Si no hagués estat precedit aquest debat de les declaracions clares i categòriques — i jo diria francament derrotistes — del senyor Conseller de Treball, de què no solament no coneix cap solució d'aquest problema, sinó que no té cap fe en les solucions que hem preconitzat, quasibé ens abandonariem a aquesta invitació, però davant aquesta invitació tan categòrica, nosaltres hem de sostenir la necessitat que es convoqui una conferència tripartita amb absolut equilibri dels elements interessats i amb prou nombre de Diputats, no quatre, perquè ja veiem que seria difícil que intervinguéssim les minories i pràcticament serien tots designats per la majoria, sinó amb prou

nombre de Diputats perquè hi hagi representació autèntica de totes les minories del Parlament.

Crec que hauríem de pensar bé en la importància capitalíssima que té per a la nostra economia la resolució d'aquest problema i anar a la solució tan ràpida com sigui possible del problema.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Senyors Diputats: Mentre la interpellació del meu amic i company senyor Ruiz i Ponseti es limitava a un aspecte que podríem dir-ne estrictament social, nosaltres vàrem tenir el màxim interès en evadir tota intervenció que es pogués considerar de conjunt de Govern i deixar que la contestació a les paraules del senyor Ruiz i Ponseti i altres elements que havien intervingut en aquest debat corressin a càrrec del senyor Conseller de Treball, que ha parlat en nom del Govern sobre aquestes qüestions. Però quan ja en la darrera hora de la discussió d'ahir la Minoria d'Unió Socialista va presentar una proposició incidental per cloure aquest debat i quan avui el meu amic senyor Ruiz i Ponseti ha anunciat el seu desig que aquesta proposició incidental fos votada d'una manera nominal, això volia dir que ja es revelava el propòsit polític en què estava entaulat aquest debat, i des del moment que es revelava aquest propòsit polític, no serà pas d'estranyar que llavors el Conseller Delegat, en nom del Govern, intervingui en el mateix, ja que l'assumpte passa d'afectar purament a un sol Conseller, a tot el Govern en general. Jo he de dir amb una sinceritat extraordinària, conscient que aquestes paraules meves poden desplaure als meus companys de la Minoria d'Unió Socialista, que a mi em dol d'una manera profunda que ells precisament utilitzin el problema aquest tan trist que és l'atur forçós per a fer-ne un arma que és més de caràcter polític que no de caràcter social. Jo he de dir que nosaltres acceptem des d'aquest moment tots els debats sobre l'atur forçós. La preocupació del Govern sobre aquesta qüestió ha estat revelada no sols en repetides manifestacions, sinó que ha estat revelada ja en fets. Si nosaltres haguéssim de parlar de promeses, de coses que volíem fer... Però és que nosaltres hem portat a la Cambra un Projecte que està a punt d'ésser discutit, i en aquest Projecte, si no altra cosa, ha volgut el Govern enfocar el problema amb una sinceritat extraordinària. I des del moment que nosaltres hem vingut aquí a plantejar aquest problema, nosaltres creiem que ha d'ésser obligació conjunta dels diversos elements que hi ha en aquesta Cambra, procurar millorar aquest Projecte en allò que sigui possible, fent totes aquelles modificacions que calguin, però anant tots amb un mateix esperit a la resolució d'aquest problema en allò que estigui en les nostres possibilitats.

Jo he de dir en aquest punt — i en aquest cas jo voldria que treguéssiu també de les meves paraules tota mena d'aspror polèmica —, jo voldria que les meves paraules fossin només per a fer veure la responsabilitat que comporta l'acció de Govern, i més que la responsabilitat que comporta l'acció de Govern, les dificultats amb què hom es troba quan està en un lloc de Govern per a resoldre problemes tan difícils, que la Unió Socialista — i aquesta és una cosa que ja vaig dir una altra vegada, però que crec que és una

cosa que no s'hauria d'oblidar — fins una data relativament recent, ha estat representada en el Govern de la Generalitat i que malgrat els bons desigs de tots nosaltres, i malgrat els propòsits veritablement desinteressats i entusiastes de fer una obra de caràcter social, el nostre company Serra i Moret hagué de veure amb aquella angoixa i amb aquell dolor que jo estic segur que sentia des del fons de la seva ànima les dificultats que moltes vegades hi ha per a poder fer aquelles coses que voldríem fer, però que les dificultats i les circumstàncies del moment fan completament impossibles.

I jo us poso aquest exemple, no per a fer-vos cap retret, ni per a fer-ne argument polèmic, sinó senzillament perquè és una realitat ben al costat vostre i perquè vosaltres veieu que moltes vegades resulta molt diferent parlar des dels bancs de l'oposició, que no pas des dels bancs del Govern.

Per altra part, des d'aquest punt de vista polític, jo no podria tallar un altre fet, i és que el nostre company senyor Ruiz i Ponseti indicava en el seu parlament que ell ja reconeixia que la solució que ell proposava de la reducció del treball, estava molt més en mans del Govern de la República que no del Govern de la Generalitat de Catalunya, perquè nosaltres no tenim la legislació del treball i quan volguéssim fer alguna cosa en aquest sentit hauríem de fer-la amb aquells paliatius de què parlava el senyor Ruiz i Ponseti. En canvi, el Govern de la República ho pot fer completament, senzillament, amb un acte de legislació. I bé, jo he de dir en aquest cas als representants de la Minoria d'Unió Socialista que ells tenen una minoria a les Corts de la República i que si aquestes coses són coses que es poden fer a les Corts de la República i que no es poden fer al Parlament de Catalunya, és lògic que vagin a portar l'assumpte allà on es pugui resoldre i que no el portin precisament en aquest lloc on la seva resolució és més difícil. De manera que a nosaltres ens ha d'estranyar d'una manera gran que es porti això d'aquesta forma en què es porta aquí a la resolució del Parlament, el qual per no tenir la legislació social té unes dificultats gairebé insuperables de poder-ho resoldre en el sentit que deia el senyor Ruiz i Ponseti i en canvi no es porti al lloc on amb un sol acte de legislació ho podrien fer.

Després d'aquestes manifestacions que jo, des del moment que a l'assumpte se li ha donat aquest caràcter polític, em veia obligat a fer, jo no sabia finir, sense demostrar aquella preocupació que el Govern té en aquesta qüestió, sense recollir en una forma tot el més breu i concís possible, algunes de les alegacions fetes pel senyor Ruiz i Ponseti, pel senyor Fronjosà i pel senyor Tallada, dient que en el punt aquest de l'atur forçós, ja tant frondós i abundant, és molt fàcil anar a trobar antecedents teòrics, sistemes doctrinals, fins realitzacions pràctiques en tots els ordres en què hom vulgui emprendre aquesta tasca, i encara és més fàcil que trobar aquests antecedents positius, trobar crítiques de tots aquests sistemes, perquè aquest és un problema prou angoixós, prou complexe i prou de difícil solució i que es dona a tot arreu del món, perquè no pugui existir tota aquesta classe de crítiques de tots els sistemes que es vinguin plantejant.

Voldria rectificar un criteri o una interpretació que jo crec errònia, del senyor Ruiz i Ponseti, i dir-li que nosaltres no anem en aquest problema amb un caràcter derrotista ni amb un caràcter d'impotència. Nosaltres anem senzillament amb una modèstia doctrinal; nosaltres creiem que davant d'aquest problema no podem ésser dogmàtics, no podem tenir la possessió de la veritat. Resulta que veiem aquí molt sovint que des dels bancs de l'oposició es parla amb aquest to dogmàtic de posseir la veritat i aquest és un to que nosaltres encara no hem après. Nosaltres davant d'aquest problema de complexitat viva i real, tenim una posició que jo crec més científica, que jo crec més objectiva, una posició de modèstia, no en el sentit de creure que el que volem fer sigui modest, no; el que volem fer nosaltres és molt ambiciós. Nosaltres anem a posar una primera pedra en un camí pel qual nosaltres creiem que podem arribar a fer realitzacions molt grans; de manera, que modèstia no n'hi ha en l'ambició a què nosaltres aspirem, sinó que és senzillament el creure que tot hom és fallible en la seva apreciació i més en problemes d'aquesta talla i que hom no pot avençar-se a priori dient que posseix la veritat, sinó que ha de disposar aquelles bases més estables per anar conquistant cada dia i afirmant més aquella mica de veritat i gràcies a això assolir d'una manera, no diré definitiva, però tot el més gran possible, la solució del problema. Això ho dic perquè restava una mica confós en la interpretació que donava el senyor Ruiz i Ponseti a un concepte que a mi m'interessa molt tocar, perquè no semblés que nosaltres en afrontar aquest problema ho fem amb aquesta modèstia en quant a les possibilitats d'èxit; ho fem amb la modèstia en quant a la iniciació de la cosa, en saber que nosaltres orientem la cosa per camins diferents i no sabem quin d'aquests diferents camins, de tots aquells que nosaltres donem com a base inicial de la nostra actuació, serà el que ens donarà la solució millor; si serà el de la dreta o el de l'esquerra, o conjuntament tots a la vegada, i una vegada vist això aleshores actuarem pel camí indicat. Nosaltres des d'aquest moment no ens atreviríem a dir quin camí ens donarà la solució definitiva, perquè creiem que aquesta solució ha de venir de la convergència de tots aquests sistemes i de tots aquests procediments.

D'aquests sistemes o procediments se n'ha parlat molt aquí. Nosaltres partim inicialment del sistema d'alleugerir l'atur immediat i per aquest cas d'immediata urgència nosaltres indiquem que el primer a fer, no l'únic i exclusiu, és la intensificació de les obres públiques. Nosaltres en fer això ens trobem amb una realitat de fet que no podem desconèixer, la qual és que hi ha hagut durant aquests darrers anys un ritme excessivament accelerat en la construcció d'obres públiques a Barcelona, que ja va des del temps de la Dictadura i que va començar amb aquelles obres de l'Exposició, que ha portat com a conseqüència una congestió en la part de la construcció i que dona com a resultat, ara que si nosaltres per un puritanisme austeríssim prescindíssim en absolut de tot el que representi la realització d'obres públiques, resultaria que nosaltres tallàvem d'una manera brutal aquest ritme i nosaltres condemnàvem

a l'atur forçós a tots aquells que no s'havien pogut reëncaixar al ritme nou de la producció. I aquest és un problema de consciència que nosaltres no el volem damunt nostre. Sentim l'angoixa de tots els que sofreixen actualment manca de feina; sabem en les condicions en què es troben mancats de feina en paga de pecats anteriors, per haver desplegat un ritme massa ràpid i aleshores nosaltres no volem amb aquesta rigidesa excessiva condemnar a tota aquesta gent i ens acollim a aquesta solució transaccional, provisional, transitòria, a base d'anar restablint aquest ritme i a base d'aquesta feina que nosaltres proporcionem, aconseguim allò que en un àmbit molt més superior indicava el senyor Tallada quan parlava del projecte de Maynard Keynes a base de grans plans universals i internacionals d'obres públiques.

Nosaltres no aspirem a tant, no són els nostres propòsits tan ambiciosos en el sentit de reformar completament l'economia a base d'obres públiques. Nosaltres ens trobem amb un problema de manca de treball plantejat urgentment, anem a donar-li una solució no definitiva, però que de moment disminueixi aquesta manca de treball i considerem que l'esforç que es faci en aquest sentit, podrà ésser compensat pel reëncaix de l'economia que això porti, i que aquest reajust ens serveixi a nosaltres per a salvar aquest moment tan difícil, o bé que puguin venir després tots els altres sistemes possibles de remei a l'atur forçós.

Per altra part s'ha parlat aquí d'un altre sistema, i aquest és el sistema de subsidis. Aquest sistema tots l'hem criticat, el senyor Conseller de Treball, el senyor Ruiz i Ponseti, el senyor Fronjosà, i em sembla que també el senyor Tallada. Tots estem d'acord en censurar el sistema de subsidi com a sistema únic de remei de l'atur forçós. Ara bé; tots els que hem estudiat aquest problema hem de veure que no hi ha hagut cap poble que en unes circumstàncies donades, no hagi recorregut a aquest sistema de subsidis; amb tots els seus fracassos i totes les seves conseqüències, i nosaltres que no som partidaris d'aquest sistema de subsidis, creiem que pot haver-hi casos en els quals hi hagi una veritable compenetració entre els elements d'una indústria i que pugui aleshores anar-se per solucions parcials, mai de conjunt, a aquest sistema de subsidis a base d'alleugerir sempre la situació de la indústria que es troba en un moment crític. I com que es dona la circumstància que la legislació de la República en matèria d'atur forçós és molt petita, en l'únic sentit que s'endega és precisament vers aquest sentit, perquè les úniques disposicions de la República i els únics subsidis econòmics per l'atur forçós, són el poder donar subvencions a aquelles entitats que s'acullin a aquell règim de subsidis d'una manera voluntària; per això nosaltres hem recollit les possibilitats que ens ofereix, i hem de dir que l'Institut també podria endegar la legislació en aquest sentit, recollint aquells auxilis de la República sempre que es donin les circumstàncies que ho permetin.

Després hi ha un altre punt sobre el qual jo voldria cridar l'atenció de la Minoria d'Unió Socialista. Hi ha un punt i és el que fa referència a les facultats que té l'Institut una vegada hagi estudiat a fons aquest problema, de cridar l'atenció primerament del Govern de la Generalitat, i després, perquè aquest pugui recolzar les peticions

si són necessàries, al Govern de la República, i així demanar totes aquelles implantacions de mesures de caràcter social que puguin ésser conuenients per a la solució de l'atur, de manera que jo voldria dir en aquest anàlisi breu que hem de fer d'aquest Projecte, que aquest Projecte no està limitat a unes orientacions purament unilaterals, fragmentàries, sinó que agafa el problema amb una amplitud major, perquè aleshores totes les limitacions de treball poden acollir-se a les possibilitats de l'Institut, perquè aquest pugui estudiar tots els problemes, proposar-los a la Generalitat i en allò que sigui de la seva competència i demanar que ho recolzi al Govern de la República en allò que depengui d'ell, i sobre aquest punt, que era la base de l'argumentació del senyor Ruiz i Ponseti, precisament com ell tenia l'amabilitat d'esmentar unes paraules meves, que jo ratifico — i ja en parlarem després — jo voldria estendre'm una mica, perquè no semblés que rectifico, sinó pel contrari que em ratifico en absolut en el criteri que ja he exposat altres vegades sobre aquesta qüestió.

He de dir al senyor Ruiz i Ponseti i als companys d'Unió Socialista de Catalunya, que jo en les meves profundes o superficials, però llargues meditacions sobre el problema de l'atur forçós, que no vénen d'ara sinó de molts anys, he arribat a la conclusió, que en la situació en què es troba avui el món i havent-hi com ja he dit altres vegades, en la depressió econòmica actual una part que no és cíclica, l'única solució estable, ferma, duradora, a l'atur forçós, seria un acord de caràcter internacional respecte a la reducció de treball, de manera que en aquest sentit la meua posició doctrinal és ben clara i ben definida. Jo defenso aquesta posició, no amb elucubracions teòriques, sinó, per dir-ho així, amb raons de sentit comú. Jo tinc el convenciment que quan la humanitat progressa, quan posa tot el seu esforç laboriós en anar aconseguint tota una sèrie d'avenços tècnics i de caràcter material, l'única possibilitat que té aquesta per anar compensant allò que el seu cervell representa d'alleugeriment de la càrrega material, ha d'ésser precisament aquesta disminució del nombre, de la quantitat de treball en quant a horari. A més, trobo jo que això té una alta moralitat humana, perquè si nosaltres hem de considerar que l'esforç de la humanitat ha de tenir un premi, ha d'ésser precisament aquest premi de la supressió de les càrregues que pesen sobre la humanitat, de manera que aquesta reducció de la jornada del treball, crec que seria una justificació d'una gran moralitat en el sentit humà, i a nosaltres en lloc d'esperverar-nos, al contrari, ens ha de donar una gran satisfacció i una alegria, perquè veiem que la humanitat, gràcies al seu esforç intel·lectual va superant i venent totes aquelles misèries del treball material. I, exposat així el meu criteri, jo he de considerar — i em dol que en aquest moment no hi sigui present — he de considerar faltades de fonamentació, tota una sèrie d'allusions que feia el meu amic i company senyor Tallada respecte a aquesta qüestió; i ell parlava, que actualment no ens trobem en les mateixes condicions que ens havíem trobat en el segle passat, perquè en aquell segle hi havia ha-

gut, per una banda, la creació de noves indústries, en el segle XIX, que havien permès d'agafar tota la quantitat d'homes que sobraven de les indústries en què n'hi havia excés, i a més hi havia hagut una extensió de la capa de consumidors — ell ho deia així — que havia fet possible que aquestes noves indústries i la intensificació del treball absorbissin els productes que s'havien produït.

Però he de dir-li al senyor Tallada, que ell s'oblidava aleshores d'un factor essencialíssim, i que aquest factor és impossible deixar-lo en oblit en els moments actuals i silenciar-lo quan es tracta d'aquests problemes, i aquest factor essencialíssim que ha permès aquest reencaix, ha estat la reducció de la jornada, de manera que no es pot mai parlar d'aquest problema sense dir que hi hagué també una reducció de la jornada a les vuit hores, que jo tinc el convenciment que fou la mesura més salvadora per l'economia dels principis del segle XX.

El Sr. COMORERA: És al que anirem a parar ara.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Parlo amb una explicitat extraordinària d'aquestes coses, senyor Comorera. De manera que no es pot silenciar aquesta reducció de la jornada que representa les vuit hores, perquè estic convençut que si no hagués estat això s'hauria avençat uns quants quinquennis aquesta crisi de sobreproducció que patim avui.

Per altra banda, ja amb caràcter més episòdic, parlava el senyor Tallada de certes dificultats de reencaix, per exemple, dels obrers que treballen en unes indústries, que poguessin treballar en altres. Jo he de dir que en aquest cas sempre hi ha la teoria dels vasos comunicants. Parlava també de la dificultat d'aquest reencaix, i fins parlava de les dificultats del treball agrícola, sense considerar que aquest no és igual que la industrial, perquè en aquell hi ha el factor terra i, per tant, no hi ha proporcionalitat. De manera que jo en aquest sentit sóc un convençut. Ara bé, hi ha la nostra situació veritablement dolorosa, aquella que a nosaltres ens fa reflexionar, i és que aquest convenciment que nosaltres tenim en aquesta mesura de caràcter general no es pot prendre quan es tracta d'un sol país, o més encara quan és una regió, o una entitat dintre d'aquest país, perquè nosaltres no podem negar que un país forma part d'un conjunt internacional. Però encara en aquest cas podria haver-hi, ultra aquells factors preponderants de què parlava el senyor Ruiz i Ponseti, factors de caràcter objectiu, que un país té mitjans de defensa, com poden presentar algunes vegades les barres aranzelàries, que poden en part disminuir aquestes dificultats i aquestes diferències; jo veig, en canvi, el segon graó del problema, i aquest segon graó és que formant part Catalunya d'una unitat econòmica, si nosaltres donéssim caràcter general a aquestes mesures a Catalunya, sense donar-lo a la resta d'Espanya, aleshores sí que ens trobaríem sense cap classe de defensa, respecte a procediments que ens puguin servir a nosaltres per a salvar la nostra producció.

Jo he de dir al senyor Ruiz i Ponseti que ratifico absolutament aquelles paraules meves que hem dit. He de dir-li que no tan sols les ratifico, sinó que responen a un convenciment molt sentit que tenim d'aquesta qüestió. Així, fa molt pocs dies, el darrer diumenge, parlant en un Congrés de la

indústria tèxtil, deia que l'única forma de què es pogués assegurar el desenvolupament d'aquesta indústria, com també d'altres, però en aquest cas em referia principalment al desenvolupament normal de la indústria tèxtil, i assegurar l'estabilitat en anys futurs, era precisament a condició de què en tractar els problemes socials es fes amb esperit de generositat i d'elevada justícia. De manera que jo no m'amago mai de dir aquestes opinions meves respecte aquestes qüestions, perquè són opinions sentides, que responen a un convenciment. Però aquesta opinió i aquest convenciment té un límit que ve representat pels factors de mitjans d'aptitud professional, i altres a què ens referíem l'altre dia, que vénen a compensar la diferència dels salaris i vénen a compensar el grau de facilitat en què es troben les indústries en altres comarques, però en altres casos certament és impossible. I si nosaltres no entrem en el camí que ens indica el senyor Ruiz i Ponseti és precisament pel respecte que ens fa tot el que fa referència a treball.

Jo l'altre dia parlava en aquesta Cambra del respecte que ens mereix, del respecte sagrat que sentim pel petit crèdit, el respecte sagrat que ens mereix l'estalvi dels obrers, que amb grans sacrificis i amb grans esforços han pogut estalviar unes pessetes. Doncs bé, el mateix respecte, un respecte vertaderament sagrat, ens mereixen els problemes del treball; però tenim el convenciment de què aquests problemes del treball no es poden resoldre amb unes mesures improvisades, amb unes mesures preses d'una manera que no justifiquin els fets, perquè si volguéssim resoldre aquests problemes sense el degut estudi i sense la necessària meditació, ens exposaríem a agreujar la situació; i allò que creiem que faria un bé, seria l'origen de grans mals, perquè com a conseqüència d'aquestes mesures impremeditades, la nostra indústria i la nostra producció estarien en condicions d'inferioritat respecte la resta d'Espanya; hauríem agreujat molt els problemes i portaríem com a conseqüència un èxode de la producció i de les activitats industrials catalanes a altres terres espanyoles.

I per aquest respecte sagrat que ens mereixen les qüestions de treball, qüestions que les sentim nosaltres com les primeres, per la raó primordial de què les sentim fonamentalment en el nostre cor, és pel que hem arribat a aquell convenciment doctrinal de què parlava, de què el problema de l'atur forçós té un caràcter internacional. I forçosament hem d'arribar a la conclusió de què no podem circumscriure aquestes solucions a Catalunya sense estendre-les també a altres països d'Espanya.

Jo crec que aquestes solucions generals, no tardaran a imposar-se. Hi ha moltes senyals, hi ha molts indicis de què en el món s'està trucant a la porta en aquest sentit, i crec que fatalment aquestes solucions hauran d'adoptar-se amb caràcter general, perquè com que són solucions lògiques, naturals i humanes, s'imposaran. I quan sigui arribat el cas, ningú de nosaltres, ni el Consell, ni la Majoria ni el Partit d'Esquerra Republicana en general, farà res per a dificultar les solucions en aquest sentit lògic, natural i humà,

sinó que intensificarà les solucions i eficiència de les mateixes, tot el més possible. I nosaltres haurem de veure amb molt de gust tot el que es faci tant pel Govern de la República a Ginebra, com aquí prop del Govern de la República, perquè les nostres representacions a l'Oficina Internacional de Treball siguin uns paladins entusiastes d'aquesta reducció de la jornada de treball.

De manera que si una declaració hem de fer en relació a aquestes qüestions, és una declaració a favor d'aquesta solució del problema. I dites aquestes paraules, que jo he procurat que siguin prou clares, he d'afegir que nosaltres, com ja hem dit abans, tenim presentat un Projecte d'atur forçós a la Cambra; i aquest Projecte està inspirat en una sinceritat de propòsits extraordinaris, sens dubte pel fet de que nosaltres aquests problemes els sentim com a fonamentals de l'hora present, i si en algun problema nosaltres no sentim amor propi i podríem despullar-nos de personalismes, fóra precisament en aquest problema de l'atur forçós. Nosaltres creiem que la Cambra ha de discutir amb tota amplitud aquest problema, i en aquest sentit no s'ho prenguin a mal el senyor Ruiz i Ponseti ni els Diputats de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya, que nosaltres no acceptem la suggerència de la conferència tripartita. No; nosaltres des del moment que al Parlament hi ha presentat un Projecte de Llei en el qual es tracta d'aquest problema, creiem que seria un procediment funest el que el problema fos tractat per una Comissió o part del Parlament; i em sembla que uns Diputats que tenen aquesta visió puríssima de la vida parlamentària, com són el senyor Ruiz i Ponseti i els seus companys de la Unió Socialista de Catalunya, si recapaciten bé sobre el cas, veuran i reconeixeran com no fóra oportú que, quan el Govern plantejava a la Cambra aquest problema amb el desig i l'interès amb què ho planteja, vinguin altres elements forans de la Cambra a tractar-lo i a cercar-li solucions. Es aquí, a la Cambra, on cal discutir aquests problemes, i per a discutir-los es trobarà en nosaltres la millor bona voluntat, perquè nosaltres portem aquest problema al Parlament, creient que no és un problema de caràcter polític, sinó un problema general que afecta i interessa a tot Catalunya. Per això nosaltres ho presentem desprovistos de tot parcialisme i de tot personalisme; per això ho presentem animats de la major voluntat i disposats a acceptar totes les suggerències que ens facin els elements de les Minories, en el sentit de millorar aquest Projecte. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, per a rectificar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Consideràvem que era normal que les eloqüents paraules del senyor Conseller Delegat tanquessin el debat, però davant d'una afirmació tan perillosa com és la de que aquesta minoria estava fent una maniobra política...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No ho he dit això.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Potser sigui perquè les meves paraules són massa clares...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No, no. No ho he dit.

El Sr. RUIZ I PONSETI: El concepte era aquest.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No; he dit que havia agafat un caràcter polític; no és igual.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Sembla que és igual.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No. És diferent.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Bé. En plantejar en la Cambra en aquests moments aquest debat, hem de repetir unes paraules que varem pronunciar en el moment d'iniciar aquesta interpellació. Nosaltres ja fa més d'un mes que varem presentar a la Presidència de la Cambra la demanda d'aquesta interpellació, i aleshores no existia, no sols aquest Projecte de Llei, sinó que tampoc existia l'anunci de què hagués d'ésser presentat aquest Projecte de Llei. Per això no pot creure's en cap intenció política per part nostra. No pot creure's que existís per la nostra part aquest propòsit, sinó tan sols el desig de que la Cambra estudiés amb serenitat aquest problema i procurés resoldre'l de la millor manera possible, i voldríem també repetir que creiem que la millor manera possible i eficient és la que nosaltres hem proposat.

Dintre de l'Institut per a l'estudi de l'atur forçós que es proposa en el Projecte de Llei, hi ha moltes finalitats, totes elles de caràcter ben concret i algunes expressades amb vaguetat, com la referent a l'estudi sobre la reducció de la jornada de treball que nosaltres hem defensat; i creiem que a aquest estudi, la defensa d'aquest punt de vista se li ha de donar avui a Catalunya una gran solemnitat, que ha d'ésser feta la proposta d'una manera tan solemne que no ha d'ésser inclosa aquesta proposta dintre d'una tramitació llarga i de caràcter administratiu.

Nosaltres hem demanat una conferència nacional catalana, precisament perquè Catalunya, per segona vegada en el nostre segle, tingui la glòria i li càpiga l'honor d'ésser dintre d'Espanya no sols la primera que defensí la reducció de la jornada de treball, sinó la primera que ho plantegi. Ningú pot negar-li l'honor a Catalunya d'haver estat la primera a Espanya que ha anat a la jornada de vuit hores, i amb la reducció de jornada que això aleshores significava, el fet és que no va sofrir l'economia catalana, sinó que la implantació d'aquesta jornada va coincidir amb una època de major esplendor de la indústria catalana. Això tots els que intervingen en la vida industrial de Catalunya ho saben prou bé; i també poden saber que el dia següent d'haver-se implantat la jornada de sis hores coincidirà també amb un dels moments de major esplendor de l'economia de Catalunya.

Aquestes afirmacions que nosaltres fem d'una manera categòrica i que solament se'ns contesta que són unes posicions doctrinals, però no se'ns contesta amb arguments, les volem repetir i l'únic que demanem és que això sigui fet d'una manera solemnnial, no pas per la veu d'una Minoria d'aquest Parlament, sinó pel resultat dels seus vots i d'una conferència nacional catalana.

Aquí s'ha fet alguna indicació per part del senyor Conseller Delegat sobre els moments en què hi havia un Consell Executiu el senyor Serra i Moret i en els quals no fou envestit aquest problema.

El Sr. CONSELLER de Finances: No és això.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo he d'observar

que és diferent en un període de discussió de l'Estatut, a governar en un període post estatutari, ja que el Govern mentre es discuteix un Estatut no és Govern, però si el meu company senyor Serra i Moret vol dir alguna cosa sobre aquest punt sabrà defensar-lo millor que jo.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència aprecia l'alusió.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Així estarà alludit per dues vegades.

Nosaltres estem convençuts — i no desitjaria seguir el senyor Pi i Sunyer perquè considero que tècnicament ha acabat ja el debat —, nosaltres estem convençuts que tant si el Parlament vol com si no vol, tant si el Consell Executiu vol com si no vol, la primera veu solemnnial per a la reducció de la jornada de treball a Espanya serà donada a Catalunya.

Nosaltres volem que aquesta veu sigui donada d'aquella manera solemne i també d'una manera governamental. Nosaltres hem demanat que es reunís una conferència tripartita per tal de donar a l'opinió catalana, perquè l'opinió catalana es manifesti d'una manera solemne davant d'Espanya, però també perquè es manifesti d'una manera governamental. Si no accediu a la nostra proposició, nosaltres no ens deturarem pas en la nostra propaganda davant de les classes treballadores, defensant que aquest escursament de la jornada de treball és el millor bé que es pot fer a la indústria i a l'economia catalanes.

Es evident que les nostres masses obreres, que han demostrat ésser les més vidents de la península ibèrica, plantejaran aquest problema i no heu d'oblidar que elles no el plantejaran en la forma suau i eficient com ho podrien fer en una conferència nacional. Llavors, si vénen moments de pertorbació per a la nostra indústria, com vingueren en voler implantar la jornada de vuit hores, no es podrà dir que aquests moments els hagin provocat les nostres masses obreres: jo diria millor que aquests moments de pertorbació seran deguts a la tossuderia aragonesa d'aquest Parlament, i repeteixo unes paraules del senyor Conseller de Treball respecte de la conveniència d'estudiar d'una manera rapidíssima la qüestió i la solució del problema.

Deia el Conseller de Treball que hauríem de plantejar l'assumpte al Parlament de Madrid en lloc de fer-ho al Parlament de Catalunya, però nosaltres ens devem a una disciplina de Partit i nosaltres aténem indicacions concretes d'un Comitè executiu, que té una acció directa sobre els nostres parlamentaris a Madrid i sobre els de Catalunya, i el Comitè executiu del nostre Partit ha cregut que constituïria una fita gloriosa i un acte eficient pel Parlament de Catalunya el fet d'ésser precisament ell, malgrat no tenir les degudes atribucions, el que iniciï la resolució d'aquest problema a tot Espanya.

El dia que aquesta veu solemnnial sortida d'una conferència nacional catalana s'escampés per la península ibèrica, això provocaria la solució immediata del problema en el Parlament de la República i llavors veuríem el problema resolt per contracop i d'una manera més ràpida que si una

minoría petita que té una força insuficient plantejés el problema davant d'un gran Parlament i més de mal rosegat que el Parlament català.

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret, per allusions.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: Ja m'hé abtingut de prendre part en aquest debat sobre l'atur forçós amb el bon desig de no allargar-lo excessivament. Ja sabia que les diferents veus que podien parlar sobre aquest debat serien prou autoritzades per aclarir tots els punts dubtosos que hi poguessin haver i fins i tot per exhaurir-lo plenament. No obstant, al final d'ell em veig obligat a parlar per les amables allusions del senyor Conseller Delegat i per les altres del meu estimat company senyor Ruiz i Ponseti.

Resistiré tant com pugui la temptació d'entrar al fons del debat perquè s'ha parlat molt respecte de teories, respecte dels remeis i respecte de les causes de l'atur forçós, però és molt difícil que hom prengui part en aquests debats i no entri poc o molt en matèria. M'hi fa entrar precisament l'alusió que feia el senyor Conseller Delegat a la nostra posició política i el fet de que alguns poguessin creure que nosaltres, de la qüestió de l'atur forçós, volem treure'n algun profit en matèria política.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: No, no.

El Sr. SERRA I MORET: Ja ha dit el senyor Ruiz i Ponseti que nosaltres havíem plantejat aquest debat ja fa temps i, per consegüent, nosaltres tenim el dret de portar la iniciativa fins als seus darrers fulls, perquè nosaltres som els que hem portat la iniciativa del plantejament d'aquest debat sobre l'atur forçós, i potser no ho hauríem fet si el Projecte que ha presentat el Govern fos més satisfactori; però nosaltres que ja tenim alguna experiència d'aquestes coses tenim una gran por de que vingui aquí un Projecte que plantegi la creació d'un Institut que estudiï les formes de remeiar o alleugerir l'atur forçós no sabem per la forma com vingui constituït si en la seva pròpia atmosfera ha de trobar el seu propi fracàs.

Tampoc desitjaria caure en la temptació de discutir prematurament un Projecte que tot just s'ha llegit, però ens hi obliga la circumstància de sostenir nosaltres una proposició incidental que està completament en oposició al Projecte del Govern i ens hi obliga perquè ens fa por a nosaltres que aquest Institut acabi per ésser una Acadèmia, sinó un centre burocràtic, on es discuteixin totes les qüestions de l'atur forçós i d'on no en surtin solucions acceptables. Ens fa por que doni aquest resultat per la seva composició i per l'atmosfera que vol crear.

Nosaltres creiem que aquestes qüestions que afecten el treball han d'ésser resoltes en tant com sigui possible, directament pels elements interessats, i els elements interessats, en primer terme, són els treballadors, i si els treballadors no poden estar aquí al Parlament, a resoldre per si mateixos aquest problema, suposant que el Parlament tingrés facultats per a resoldre'l, han de tenir almenys el dret de posseir iniciativa amb respecte a les solucions i el dret de presentar projectes que puguin acceptar-se amb plena consciència i amb plena convicció.

Hi ha hagut ja a Barcelona una assemblea que tenia alguna autoritat en aquesta matèria i que ha tractat el problema de l'atur forçós des d'un punt de vista obrerista. Aquesta assemblea va arribar a conclusions. Nosaltres, com ja veieu, no les defensem totes; defensem solament una de les conclusions a què va arribar l'assemblea. Però aquesta nosaltres l'hem de fer nostra, no solament perquè, com deia el senyor Conseller Delegat, és de sentit comú, sinó perquè en matèries econòmiques, malgrat hi hagi unes lleis que semblin inflexibles, hi ha sempre exemples pràctics i viscuts per a contradir-les. I un d'ells, malgrat de què lògicament s'ha de creure que mentre no hi hagi un acord internacional que estableixi la jornada reduïda, els pobles que vulguin implantar-la no tindran defensa contra la competència que els hi faran els altres, es dona el cas — i això ho sap molt bé el senyor Conseller Delegat — que en molts països que s'han avençat a reformes d'aquesta naturalesa, la prosperitat de llur indústria ha estat manifesta, i es dona el cas concret aquí a Espanya, que essent Catalunya un dels països on més es compleix la jornada de vuit hores — encara que desgraciadament no es compleixi estrictament —, essent Catalunya la regió d'Espanya on es compleix més bé, no hi ha hagut manera d'establir indústries en competència amb les nostres, malgrat s'hagi volgut forçar la jornada de treball i malgrat s'hagin fet intents per industrials catalans, no en nombre petit, per a traslladar les nostres indústries a altres regions en les quals la gent és més fàcil d'exploitar. No han reeixit tots aquests intents. I és que hi ha alguna cosa més subtil i alguna cosa més profunda en aquesta llei econòmica. Segurament que no dic cap novetat, que la sap perfectament el senyor Conseller Delegat i tots els que m'escolten; però hi ha moltes raons d'organització, de capacitat i d'eficiència que donen un resultat molt major que no l'exploitació vil dels treballadors.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: D'acord, senyor Serra i Moret. Vàreu retreure unes paraules meves que jo ratifico en absolut.

El Sr. SERRA I MORET: Per consegüent, no és desesperada la solució que nosaltres proposem: és una cosa perfectament defensable. No he d'argumentar molt perquè el senyor Ruiz i Ponseti l'ha defensat brillantment; però sí que vull dir que si nosaltres sostenim que s'hauria de cridar una Conferència nacional per tal de què ens donés un avenç de solucions possibles respecte d'aquest problema, no és cap cosa de caprici, ni és tampoc cap maniobra — que no ho ha pas dit el senyor Conseller — però ni tan sols té aquell intent d'èxit polític, que no ens n'ha de donar cap; és, com ha dit també molt bé, un problema de tanta magnitud que no fóra molt escaient que nosaltres el prenguéssim com una plataforma política. Crec que ningú li pot prendre. Es tracta del problema més greu que té plantejada la humanitat civilitzada avui, i no hi ha cap Partit que es pugui atribuir un èxit a aquest respecte. Ha d'ésser una solució universal, i no dic universal en el sentit d'internacional, sinó universal en el sentit de les collectivitats que vulguin adoptar-la; ha d'ésser una solució de conjunt, que moltes vegades ha d'ésser imposada, perquè hi ha molta gent que no arriba a comprendre la necessitat d'aquesta re-

forma, tal com no han volgut comprendre sempre una reducció de jornada de treball en les diverses etapes de la indústria, que tots sabem que ha trobat una resistència terrible per part dels elements patronals. Per consegüent, fixeu-vos bé, senyors del Govern, que nosaltres no anem amb això a sostenir cap plataforma política; anem, simplement també, a induir-vos a vosaltres, si és possible, la necessitat de què siguin els treballadors, d'una manera molt clara, els que hi duguin la seva paraula; de què els treballadors — i tant autèntics com sigui possible — siguin representants en aquesta Conferència nacional que nosaltres proposem. La seva veu és molt necessària; moltes vegades sembla que no tenen la lògica que alguns creuen que haurien de tenir les seves solucions; però hi ha una cosa d'instint i de clarividència que els guia i, generalment, ells tenen la veritat del demà, i àdhuc en aquest cas, quan han fracassat tants economistes, quan nosaltres estem cansats de llegir estudis respecte els remeis possibles de l'atur forçós i ni el senyor Conseller Delegat ni el senyor Tallada ni nosaltres hem trobat cap solució que ens satisfaci, és molt possible que per una mena d'instint, per una mena de clarividència especial que tenen moltes vegades els treballadors, aquests ens donin a nosaltres una solució factible i aplicable a Catalunya.

Encara que el Parlament català tingui moltes limitacions en aquesta matèria, també hi ha allò que deia molt bé el meu company Ruiz i Ponseti: hi ha el fet de què si Catalunya arribés a imaginar, arribés a concebre una possible solució d'aquest problema, nosaltres els de la Unió Socialista i els amics de l'Esquerra i també tots els altres Partits podríem anar al ple nacional a proposar aquesta solució, amb molt més autoritat que si fos una iniciativa pròpia o una iniciativa d'un sol Partit. Nosaltres, fins ara, hem cregut en aquestes solucions cordials que a vegades troba la collectivitat. En el cas mateix de l'Estatut, la nostra intervenció ha estat disciplinada per les circumstàncies i per les necessitats de conjunt, i en aquest cas, abnegadament, amb tota la generositat possible, voldríem també que la nostra intervenció en la solució del problema de l'atur forçós tingués en tots les mateixes característiques; és a dir, que nosaltres arribéssim a una solució de conjunt, a una visió nacional del problema i que nosaltres poguéssim plantejar-lo amb l'autoritat que ens donaria l'ésser el pensament de tots i el punt de coincidència de tots els Partits i de totes les idees. És un problema magne, i no hi fa res que hi esmercem algun temps en discutir-lo; és el major, el més important de tots els problemes plantejats en el món. Per consegüent, encara que jo hagi pres ara uns moments a la Cambra, crec que no és per demés que vegi la Cambra que la nostra proposició no té cap finalitat política: té simplement la finalitat de situar les coses en aquest punt conjunt, donant als treballadors, que són els íntimament interessats i els més interessats de tots, la participació que els correspon, escoltant la seva veu per la solució d'aquest greu problema.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELER DELEGAT : Ben poques paraules per a deixar clos aquest debat ; però jo havia de fer-ho, a part de l'atenció de contestar al senyor Ruiz i Ponseti i de contestar a més al senyor Serra i Moret després de l'allusió que jo havia fet respecte a la qual ell ja ha vist per les meves paraules la intenció que les motivava. De manera que jo posava el seu cas com a testimoni de les dificultats en les quals el governant es troba a fer allò que pel seu desig voldria fer. El discurs del senyor Serra i Moret, en realitat, en bona part coincideix exactament, com una gota d'aigua amb una altra gota d'aigua, amb el pensament meu, i fins en algunes de les coses que jo indicava, hi ha una diferència en una part, que és el judici de l'oportunitat, del límit, del que fa referència a l'aplicació no a un sol país, sinó en un sol lloc d'un país que formi una unitat econòmica, d'aquelles mesures que podrien resultar contraproductes. És aquesta, doncs, l'única limitació. A part de tot, jo he dit a la Cambra anteriorment que jo tenia una visió absolutament optimista, per a dir-ho així, d'aquest problema, perquè he dit que hi havia prous indicis i senyals que es deixaven veure a tot arreu del món per creure que, efectivament, vindria aquesta solució de caràcter internacional, que per a mi és l'única que pot ésser definitiva.

Ara jo voldria veure si finim aquest debat. No sé si seré sortós en la meva suggerència ; la suggerència és feta amb la millor voluntat. Si sóc sortós, millor ; si no ho sóc, serà un senyal més de la bona voluntat que a nosaltres ens inspira en aquest sentit. A veure si podem cloure aquest debat amb una solució que sigui satisfactòria. Nosaltres en crear l'Institut no voldríem mai que aquest Institut estés apartat de les classes treballadores, que no hi tinguin aquestes una representació viva. Aquí portem el Projecte amb una composició de l'Institut. He dit abans que en tots els detalls de l'Institut, en tot el conjunt del Projecte, nosaltres acceptàriem allò que pugui millorar-lo, i no haurem de deixar d'accedir, no diré en una cosa tan nimia, però sí de menor importància, com és la composició. Però en aquesta composició, ultra els quatre obrers que ja hi figuren per dret propi, hi ha també representacions d'entitats econòmiques i socials, he dit expressament aquesta paraula «social» per a deixar entendre que, almenys, dos d'ells haurien d'ésser obrers, i per altra banda, quan es parla de representació del Parlament—i aquí aprofito per a contestar a una allusió del senyor Ruiz i Ponseti —, la formen quatre Diputats, precisament perquè era propòsit deliberat que hi hagués representació de cada una de les Minories. A més, no volem fer d'aquest Institut el que deia el senyor Serra i Moret : una cosa burocràtica. No ; el que volem fer és una cosa viva, i la resistència màxima que oposem a l'acceptació de la proposició de la Unió Socialista és pel caràcter d'immediata urgència que creiem que ha de tenir la solució. Jo puc dir al senyor Ruiz i Ponseti que he consultat amb veritables interessats, amb persones que viuen veritablement aquest problema, i m'han dit

que, a part totes les altres coses que estem disposats a estudiar i a fer, hi havia un problema de solució immediata, i aquest problema era el fet de donar treball, i nosaltres en llançar l'Institut, el que anem a fer d'una manera immediata és aquesta solució. I és per això que, presentat aquest Projecte al Parlament de Catalunya, tot el que pugui canviar la trajectòria d'aquest Projecte, en lloc de donar una major rapidesa, el que faria seria detenir-lo. De manera que si llancem amb rapidesa aquest instrument, és per a poder començar immediatament la seva utilització urgentíssima, després aquest Institut podrà fer conjuntament en aquesta obra tots els estudis, totes les enquestes que siguin necessàries. I ara bé la meua suggerència. Nosaltres, jo crec, que acceptàriem amb veritable satisfacció, desitjosos com estem que aquest Institut no sigui una cosa morta, encarcerada, una cosa posada al marge de la vida econòmica i social de Catalunya, sinó que estigui a l'entranya de la mateixa, acceptàriem que, llançant aquest instrument i feta aquesta solució de donar feina d'una manera immediata, el mateix Institut, un cop constituït, si creia que la composició del mateix és massa reduïda, per a agafar un problema determinat d'estudi, fos el mateix Institut el que convoqués a totes aquelles entitats, totes aquelles persones i totes aquelles representacions que fossin necessàries per a estudiar aquells problemes dintre el marge de l'Institut. Creiem que, presentat un Projecte al Parlament sobre el qual el Parlament ha de deliberar, i que representa com a conseqüència crear un Institut per a donar feina immediata, nosaltres, fet aquell Institut, tindrem la feina, i llavors conjuntament amb l'actuació de l'Institut creem les representacions que siguin necessàries per a estudiar el problema. No sé si aquesta suggerència pot satisfer a la Unió Socialista. Si creuen que això s'acosta al seu propòsit, nosaltres en restarem molt satisfets ; sinó, haurem demostrat la bona voluntat nostra en no barrar el pas i donar vies de possible realització.

Presentat pel Govern un Projecte de Llei sobre aquest problema, em sembla que el Parlament l'ha de discutir, posar-lo a deliberació i aprovar-lo tal com està o amb les modificacions que calgui. Donar-li una altra trajectòria seria apartar-se del que és ús parlamentari. Jo tinc el convenciment que aquest instrument farem que sigui una arma profitosa en la qüestió de l'atur. I en fer-ho així nosaltres creiem que el Parlament de Catalunya haurà fet una obra honorabilíssima, perquè haurà estat el Parlament de Catalunya el que a Espanya, on no s'han estudiat ni esguardat a fons tan sols aquest problema, anirà a l'avantguarda i haurà plantejat a fons i haurà procurat dintre els nostres mitjans donar-li la millor solució.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Només per a manifestar al Parlament que com a darrer recurs acceptàriem l'amable proposta que ens fa el senyor Conseller Delegat, però que insistim en la gran urgència que per a nosaltres té el problema, en la gran solemnitat que li donaria el resoldre'l mitjançant una con-

ferència nacional catalana, i per això mantenim la nostra proposició.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació de la proposició incidental presentada per la Minoria d'Unió Socialista.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar, per a explicar el vot.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Només per dir que nosaltres votarem en contra d'aquesta proposició, no per cap consideració que faci referència a l'essència de la mateixa, sinó perquè aquí es proposa la reunió d'una conferència tripartita formada per elements patronals, per elements obrers i per representants del Parlament. Amb les opinions contraposades que podrien haver-hi creiem que foren en definitiva els Diputats del Parlament els que haurien de decidir l'orientació a prendre. Com que en definitiva els Diputats del Parlament serien els representants de la mateixa Majoria que té presentat un Projecte de Llei, el qual dintre de poc ha de venir a deliberació del Parlament, nosaltres no creiem que valgui la pena de variar la forma de discussió posant un Projecte de Llei a la reunió d'una conferència nacional que no alteraria fonamentalment els termes del problema. Només hi ha en aquesta proposició una suggestió que creiem nosaltres que podria donar un resultat efectiu: és la d'establir un contacte del Parlament de Catalunya amb els representants dels elements econòmics directament interessats. Això podria aconseguir-se potser si la mateixa Comissió que ha de dictaminar, ja sigui en forma d'informació pública, oral o en altra forma en el terme breu que cregui oportú, establís aquest contacte amb els elements patronals i obrers que realment potser és interessant per a la millor eficàcia de la llei que s'ha de discutir. Però de totes maneres, amb informació o sense, havent de venir el Projecte a discussió del Parlament dintre breus dies, creiem que totes les solucions que puguin proposar-se d'una altra forma podran proposar-se també en la discussió del Projecte de Llei. Per aquesta raó votarem en contra de la proposició.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació. Els senyors que diguin sí votaran a favor de la proposició, els que diguin no, votaran en contra.

(Té lloc la votació nominal. Voten a favor de la proposició, cinc senyors Diputats. Voten en contra, quaranta-tres senyors Diputats.)

Senyors Diputats que han dit SÍ:

Comorera, Fronjosà, Ruiz i Ponseti, Serra i Morret i Gerhard.

Senyors Diputats que han dit NO:

Arnau, Pi i Sunyer, Bancells, Barrera, Battestini, Blasi, Bru, Casademunt, Companys (J.), Espanya, Fàbrega, Galés, Guinart, Ibars, Irla, Lloret, Lluhi, Magre, Mestres, Puig, Palacín, Rossell, Sallés, Rovira i Virgili, Sauret, Serra i Hünter, Soler i Bru, Tarradellas, Tauler, Viadiu, Xirau, Abadal, Duran, Tallada, Tries, Vallès, Valls, Ventosa, Vidal, Rovira i Roure, Dot, Rouret i Casanoves.

El Sr. PRESIDENT: Resta rebutjada la proposició incidental de la Minoria socialista. Resta acabada l'interpellació sobre l'atur forçós.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió relatiu a l'Estatut Interior de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula, per allusions, el senyor Rovira i Virgili.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Senyors Diputats: Ja compreneu que tinc interès en recollir unes allusions endarrerides que em varen fer els senyors Ruiz i Ponseti i Comorera, amb motiu del debat sobre les facultats presidencials, però he de dir, senyors Diputats, que hi va haver en aquest debat un mal entès que explica la contestació, al meu entendre incongruent, del senyor Comorera, perquè em va presentar com a defensor del règim o sistema presidencialista, cosa que jo mai he estat. Al contrari, em torno cada dia més modest, perquè he vist que després d'escriure sobre aquest tema en llibres i en articles encara veig que es pot tergiversar el meu pensament i que se em fa aparèixer amb un criteri que mai ha estat el meu. I si m'interessa declarar que no sóc presidencialista no ho faig perquè cregui que això sigui una abominació, que sigui un crim, com sembla que creu algú d'aquesta Cambra. He de recordar que en aquest punt he estat sempre heterodoxe del vell federalisme, perquè el federalisme espanyol ha estat sempre presidencialista. Pi i Margall era presidencialista, i si agafeu aquell Projecte de constitució de febrer del 83, de Saragossa, hi ha el pur sistema presidencial, i al famós programa del 22 de juny hi ha un paràgraf que diu: «el sistema parlamentari serà substituït pel sistema representatiu». No hem de veure, doncs, en el presidencialisme quan és de veritat, quan és pur, cap sistema antidemocràtic. Jo crec que dintre de la democràcia hi cap el parlamentarisme i hi cap el presidencialisme, però com que en aquest punt jo no sóc presidencialista em sap força greu que el senyor Comorera m'hagi presentat com a tal. Confesso que no tinc sort en les lectures de paràgrafs meus que es fan en aquesta Cambra. La primera vegada fou el senyor Ventosa que va llegir un paràgraf d'un llibret meu i li vaig quedar molt agraït; la segona vegada el senyor Tries va llegir un paràgraf del mateix llibret i sens dubte per inadvertència el va tallar on hi havia un punt i coma i seguia un *però*; però el senyor Comorera encara ha fet més, també sens dubte per inadvertència: sense haver-hi ni *però*, ni punt ni coma, va tallar un paràgraf mitjançant un etc., o aquest etc., val la pena d'aclarir-ho bé. Precisament si el senyor Comorera, amb aquesta mena de tallant no m'hagués escapat el paràgraf hauria vist que el seu discurs era absolutament fora de lloc. El paràgraf és el següent: «Doncs si volem que el Poder executiu no estigui massa lligat al poder parlamentari...» Aquí posa l'etc. el senyor Comorera, i aquest etc. diu: «sense anar a raure a la forma presidencial», que és exactament el que ell em va atribuir a mi.

El Sr. COMORERA: I els altres paràgrafs?

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Quant als altres paràgrafs que recollí en el seu discurs no diuen res del que m'atribueix; els altres són equivocacions. Si el senyor Comorera, que ha fet molts discursos en aquesta Cambra i molt excel·lents, no ha vist errades en la seva transcripció, el felicito, perquè fóra un cas excepcional. Hi ha per exemple un paràgraf, el primer que va llegir, que no té sentit, i com que

fa ja trenta anys que escriu en diaris, perdo ja la costum de rectificar les errades, m'hi acostuma i quan no té sentit confio en el bon sentit del lector. Per a resumir, la posició personal meua, que coincideix de fet amb la de la Comissió, perquè la Comissió interpreta bé les paraules meues, encara que hi hagi, com deia el senyor Lluhi, un marge d'interpretació personal; diré que en aquest capítol que hem acabat de discutir no hi ha cap ombra de presidencialisme, ben al contrari. Crec que si nosaltres volem treure alguna conclusió d'aquest debat hem de fugir de paraules indeterminades, hem de fixar una noció elemental de Dret polític, sense la qual tot fóra confusió, boira de conceptes i fum de paraules. Com nosaltres, ni jo personalment, ni la Comissió ni cap element de la Majoria, hem d'ésser presidencialistes, si cap de les característiques d'aquest sistema figura a l'Estatut? Jo, senyors, no sóc professor de Dret polític, jo no sóc professor de res, sóc simple estudiant, sóc un vell estudiant; jo ja sé que el presidencialisme, com saben tots els companys de la Cambra, és aquella modalitat del sistema representatiu, en la qual un sol home, el President, concentra tot el Poder executiu. Aquest President elegit per sufragi, de primer o de segon grau, no és responsable políticament davant del Parlament. Si nosaltres, en el nostre Estatut, comencem per fer responsable al President i quant delega no li resta Poder executiu, com pot ésser això presidencialisme? Això fóra una figura nova, això fóra una figura sense cap i sense peus.

Allò que cal corregir en el parlamentarisme, és allò mateix que volen corregir homes com en Ferran Buisson, socialista francès, President gairebé vitalici de la Cambra de Diputats francesa. Es volen corregir els defectes evidents de la forma parlamentària, que en té, que no els poden negar, i aquesta forma nova que té una tendència a corregir algun d'aquests defectes, a mi em sabria greu que acabéssim aquest debat sense que tots veiéssim bé quina és aquesta figura política nova, prescindint de fesomies humanes que no tenen res a veure amb les figures polítiques i que veiéssim la seva novetat, perquè és realment nou el fet de que un President elegit com a Poder executiu pugui delegar aquest poder i d'aquesta delegació en surtin altres fets nous, que tenen aquesta tendència nova de que un President havent delegat les funcions executives segueix marcant les directives generals de la política, fet nou en les Constitucions modernes. Segon fet nou, que un President responsable políticament, no està obligat a compareixer personalment a la Cambra. Tercer fet nou: que aquest President nomena directament els Ministres o Consellers. Quan aquí s'ha discutit la forma com resol el nostre Estatut la qüestió del President del Consell Executiu, deia el senyor Ventosa que estava mal resolta, que ell la creia mal resolta; i en això jo pensava: si el senyor Ventosa creu mal resolt aquest problema, és possible que examinant el projecte de l'any 19 el trobem ben resolt, i efectivament l'he examinat. Cada vegada que he parlat d'aquest projecte m'ha semblat que alguns dels senyors Diputats de la Lliga Catalana feien una cara com si volguessin dir: «I a nosaltres què ens explica d'aquest projecte?», però jo crec que hi ha un lligam polític evident

entre aquell projecte i la Lliga Catalana. En aquell projecte que s'aprovà hi havia el senyor Abadal, el senyor Ventosa, el senyor Vallès i Pujals, el senyor Tries de Bes, el senyor Sol...

Alguns Srs. DIPUTATS de la Lliga Catalana: I vosaltres. I Marcellí Domingo, Largo Caballero. I el senyor Macià.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Jo demano que no m'interrompeu, perquè jo no interrompo mai a ningú. Doncs aquell projecte, davant dels problemes plantejats pel senyor Ventosa, no solament no els resol millor que el nostre Estatut, sinó que els resol molt pitjor. Recordem la tesi del senyor Ventosa. Segons ell, quan el President promulga les lleis, quan autoritza la seva lectura, quan signa nomenaments, ho acapara quasi tot i no queda gairebé res al Consell Executiu; doncs, si llegim aquest projecte de l'any 19, trobarem que el Governador general té moltes més facultats i molta més força que no pas el President de la Generalitat quan ha delegat. Hi ha, per exemple, aquest problema tan mal entès del nomenament d'alts càrrecs. Es vol suposar que perquè el President signa els nomenaments, ja no els fa el Consell Executiu, i això és a la inversa, i succeeix a tot arreu. Precisament en aquell Estatut es donaven al Governador general les següents facultats: Nomenar, suspendre i separar els empleats de l'Administració regional, a proposta dels Ministres respectius i amb subjecció a les lleis. Es a dir, la mateixa fórmula exactament que hi ha en l'Estatut, però així com l'Estatut nostre delega aquests nomenaments als Directors generals i als càrrecs polítics, el de l'any 19 ho estén a tots els funcionaris i empleats. Aquest error, cas curiós, és el mateix en què caigué precisament el rei Alfons XIII quan va començar a regnar. Això ho explica amb certa gràcia l'ex-Compte de Romanones. Diu que en la primera reunió de Ministres, en el primer Consell presidit pel rei, aquell minyó agafà la Constitució que tenia damunt de la taula i llegí l'article 54, en el qual constava que el rei conferia els càrrecs civils i militars, títols i honors, i aleshores els digué: «Els adverteixo que l'ús d'aquest dret me'l reservo per complet». Hi hagué un silenci anginosos, es miraven d'un a l'altre els Ministres; Sagasta, President del Consell, no s'atrevia a dir res, i aleshores el Duc de Veragua, sens dubte pels seus precedents tauròmacs, agafà la Constitució i digué: «Em permeteu?», i llegí l'article 49, el qual diu: «Cap mandat del rei pot ésser complert si no va refrendat per uns Ministres». Això vol dir que la facultat de fet no era del rei, sinó dels Ministres. Però això ho diu encara molt més clar el nostre Estatut, que ha d'ésser a proposta dels Ministres o Consellers corresponents. Les facultats que té el President de la Generalitat quan ha delegat, són, en conjunt, inferiors a les que té un Cap d'Estat en la majoria d'Estats. No pot haver-hi, doncs, en això, cap recarrec del Poder presidencial. No pot haver cap senyal de personalisme en l'exercici del Govern.

El Sr. COMORERA: Si això ja està aprovat; tornem a discutir el que ja està aprovat.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: El que tampoc volem nosaltres és fugir de les regles essencials del règim parlamentari. Quan volem corregir el parlamen-

tarisme, ho volem fer dintre del seu esperit, no pas fora, perquè nosaltres creiem que el règim parlamentari és; encara aquell que millor garantitza la democràcia i aquell que més bé priva que un Poder de l'Estat és faci Poder personal. Quan es parla del Poder presidencial, i aquí hi ha el mal entès del senyor Comorera i del senyor Ruiz i Ponseti, no em refereixo a règim ni a sistema presidencial ni presidencialista, això fóra igual que confondre l'adjectiu «social» amb l'adjectiu «socialista». Quan hi ha un President que té un Poder major o menor, hi ha un Poder presidencial, i del que es tracta és de quins són els poders de conjunt, les facultats que té aquest Projecte dintre de l'Estatut Interior de Catalunya. No cal, doncs, confondre's en parlar del Poder presidencial amb el sistema presidencialista.

Per resumir el pensament nostre, el meu pensament personal, que crec compartit pels companys de la Comissió i de Majoria, sobre aquest tema, acabare dient que nosaltres, els Diputats constituents de Catalunya, volem estar de ple dintre les normes i dintre l'esperit del règim parlamentari, però no volem posar figures decoratives al capdamunt de les institucions de la nostra terra. Per decorar ja estan bé els retrats, ja estan bé les estàtues. Crec que ni als escons de la Cambra, ni a les cadires dels Ministres, ni al sitial del President ha d'haver-hi ombres fonedisses i pallides; ha d'haver-hi homes vius, amb carn i sang, amb voluntat i amb ànima, i això ho necessitem en aquests moments més que mai, per a consolidar la República de tots i per a salvar la Catalunya nostra.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Xirau, per al·lusions.

El Sr. XIRAU: Senyors Diputats: Com que he estat alludit d'una manera reiterada des de tots els sectors polítics d'aquesta Cambra, i especialment ahir pel meu bon amic senyor Ruiz i Ponseti, em crec en el deure de contestar personalment, de la manera més clara i curta possible, aquestes al·lusions. Personalment, però convençut que hi ha altres companys en el meu Partit que pensen exactament igual que jo. Abans de tot he de dir-vos, senyors Diputats, que m'ha produït un veritable estupor i una profunda pena, que els fets hagin permès que semblés com si alcéssim la bandera liberal i democràtica certs senyors Diputats, la tradició dels quals no he de judicar, però a la conducta dels quals jo oposaria la meua severa repulsa si parlés en nom del Partit. Tot seguit he de manifestar, entrant al fons de la qüestió, que en tractar-la s'han comès, al meu entendre, dues equivocacions fonamentals. La primera la de suposar que el dictamen avui no és acceptable; que el dictamen després de les esmenes acceptades, de les esmenes fetes per companys nostres, per les nostres esmenes, és tan inacceptable avui com ho era ahir. I la segona la de suposar, la de deixar entendre, com a conseqüència de la primera, que tots els que ens hem vingut a aprovar aquest dictamen, hem fet un manament als nostres ideals. Dic i afirmo que és excedir-se dels límits de la lícita polèmica, que no és obrar de bona fe, afirmar que el dictamen avui no s'adiu amb les bones normes parlamentàries, que el dictamen avui no és aprofitable, que no és, en bons principis democràtics i liberals, acceptable. En

efecte, en aquest dictamen s'han modificat substancialment dues coses de l'anterior. Una, el no permetre que el President, encara que assisteixi als Consells, tingui vot, és a dir, treure al President el dret de *decisió* legal. El President, el que fos, una vegada aprovat aquest dictamen, podria fer potser una certa coacció d'indole moral; nosaltres no podem entrar en aquestes qüestions sobre els Consellers, però no pot legalment imposar la seva voluntat en cap de les votacions a les quals correntment s'ha d'anar a dintre els Consells de Govern.

Es, doncs, aquesta modificació, al nostre entendre, transcendental. Podria, potser sí, haver-se perfeccionat encara més el dictamen, però no entro en aquesta matèria perquè entenc que avui és completament acceptable.

La segona modificació té molta més importància i per si sola fóra suficient per a fer el dictamen correcte, democràticament parlant. És la supressió de l'article 48. Abans, al meu entendre, constituïa el dictamen una lamentable equivocació, perquè en l'article 48, avui suprimit, es posaven certes trabes a la possibilitat d'interpel·lar el President de la Generalitat, que no han estat imposades mai per cap Parlament europeu, que jo sàpiga. En canvi, amb el dictamen aprovat, si el President no és interpel·lat d'una manera directa, no serà per culpa de l'Estatut ni del President, sinó dels Partits que no hauran intentat la interpel·lació.

Aquestes dues modificacions han fet, al meu entendre, el dictamen actual acceptable. Ara bé, s'ha dit molt, s'ha parlat de què han estat necessaris sacrificis, que han estat necessàries hores de tristesa i desenganys passatgers, d'obstinada voluntat per a fer veure les coses i fer-les caminar per bon camí. Nosaltres no podem entrar en aquestes qüestions; sols direm que avui, sortosament, el dictamen presentat de l'Esquerra Republicana al Parlament, és correcte als ulls dels homes liberals i respon als bons principis de democràcia parlamentària.

La segona equivocació és molt més important, perquè afecta a l'honorabilitat dels homes de l'Esquerra. S'ha insinuat que el dictamen que acaba d'aprovar el Parlament, no essent adient amb les normes democràtiques, constituïa una vergonya pels que l'aprovaren i que en aprovar-lo fèiem un manament als nostres ideals. Amb el que hem dit abans creiem haver demostrat d'una manera clara que aquest dictamen es pot admetre sense escrúpols. He de fer constar que en parlar d'aquestes qüestions ho fem des d'un punt de vista completament objectiu i serè, prescindint de llocs i de persones. Però he d'afirmar el següent: Tractant-se de qüestions de principis, nosaltres detestem aquells polítics que no tenen ideals de cap mena, però detestem més encara els que tenint-ne de diversos fingeixen, per qüestions de tàctica o conveniències del moment, que vénen a defensar els nostres ideals; i més encara, detestem els que, venint obligats a defensar un ideal, per indiferència o escèpticisme, es sotmeten a trair-lo per a satisfer petites vanitats personals o per a una vergonyosa flaqueza d'ànim. És inútil que uns i altres intentin de trobar un pre-

text que els justifiqui davant la seva terrible desolació interior. Aquests són els principals enemics del poble, i per això hem de combatre'ls d'una manera implacable. En front d'ells oposem la nostra política idealista, que ens ha dut l'aprovació de l'Estatut a les Corts Constituents, i, si no l'amistat, almenys la consideració i respecte dels nostres adversaris. Heus aquí, doncs, tal com estan, al nostre entendre, plantejades les coses, i heus aquí el nostre punt de vista respecte aquestes qüestions de principis.

Nosaltres, crec inútil dir-ho, defensem el parlamentarisme, el parlamentarisme pur, el parlamentarisme figura en el programa de tots els Partits democràtics d'Europa. La idea del presidencialisme va ésser vençuda prèviament pel nostre Partit. Tots recordaran que una subcomissió de Diputats de Catalunya de Parlament antic va anar a Núria i va redactar una ponència de l'Estatut. Allà, a Núria, com que no hi tenien majoria els Diputats d'Esquerra Republicana, va triomfar circumstancialment la idea presidencialista; però quan vàrem tornar a Barcelona, d'una manera unànime en la comissió parlamentària i després en el Parlament de Catalunya d'una manera unànime també, va ésser votat el sistema parlamentari, de responsabilitat plena del President davant del Parlament. Aquell Estatut va ésser votat pel poble de Catalunya, i després per les Corts Constituents. A més, nosaltres, en les Corts Constituents de la República, vàrem defensar enfront de l'Estat integral, d'aquell Estat únic sobirà que defensaven els senyors Ortega i Gasset i Sánchez Romà, vàrem defensar l'Estat liberal i democràtic; i vàrem ajudar els homes de l'Esquerra a fer-los triomfar en la Constitució de la República. Per consegüent, no podem defensar en aquest Parlament cosa distinta del que vàrem defensar al Parlament de la República. Aprovat, doncs, per les Corts i votat per Catalunya aquell Estatut que estableix d'una manera clara el parlamentarisme, ha d'ésser per nosaltres aquesta una cosa completament fora de discussió. Som, doncs, completament parlamentaris, però creiem que el dictamen actual permet el bon funcionament del règim parlamentari de Catalunya.

Ara bé, el règim parlamentari ideal que nosaltres sostenim des del punt de vista teòric es fonamenta, al nostre entendre, en dos postulats: l'un, el de la responsabilitat plena, efectiva del President del Poder executiu davant del Parlament; de la fiscalització plena del Parlament respecte el Poder executiu. L'altre, el de la personalitat dels Consellers respecte del President. De la mateixa manera que el President, encara que hagi estat elegit pel Parlament, una vegada elegit té una personalitat distinta independent del Parlament, de la mateixa manera els Consellers han de tenir personalitat, iniciativa i decisió enfront del President que els nomena, car si no fos així el seu càrrec vindria mancat de la seva essència i estaria desproveït de la dignitat i categoria que li són necessàries. Aquests dos fonamentals postulats del bon règim parlamentari, creiem que no han estat vulnerats en el dictamen que ha aprovat les Corts.

I últimament, per a no cansar més la vostra

atenció, he de dir que a Catalunya, tots els Diputats ho saben tan bé com jo, ofereix dues particularitats en el seu règim polític; una, la de la possible delegació de poders, i l'altra, que el Poder executiu a Catalunya no té més control que el del Parlament. La delegació de poders, creiem nosaltres que no és una transacció ni un sistema imposat per les necessitats després d'haver fracassat altres sistemes, sinó que les delegacions de facultats la tenim alguns de nosaltres pensades i estudiades fa molts d'anys; i creiem que aquesta delegació pot ésser d'una gran utilitat i més si es té en compte que essent una cosa voluntària, si no dóna bon resultat, el President pot reprendre les funcions delegades.

Això té gran importància per a Catalunya, perquè el Poder executiu, que no té cap qualitat de Poder moderador, és al mateix temps Poder representatiu de l'Estat; i és convenient evitar, en el possible, fregadissos en casos en els quals la nostra política, la política de Catalunya, no segueix el ritme de la política del rest de Espanya. En aquests casos convé que el President estigui quelcom apartat de les lluites dels Partits a Catalunya, i per això creiem que pot donar bon resultat la delegació de poders.

A més a més, nosaltres, tot i salvaguardant la puresa de les essències democràtiques, creiem que és convenient enrobustir el Poder executiu, i per això creiem que en moltes circumstàncies és possible que aquesta delegació de poders doni major estabilitat i persistència als que exerceixin aquest Poder.

L'altra particularitat que s'ha de tenir en compte en estudiar les nostres institucions és la següent: Catalunya és un dels pocs pobles on el Poder executiu no té altre control que el del Parlament. En països com Txecoslovàquia i Prússia, el Poder executiu té el control del Poder moderador o del Consell dels Tres i el del Parlament. En el nostre poble, el Poder executiu té tan sols el control del Parlament i, en conseqüència, és precís fer que aquest control del Parlament sigui efectiu.

Heus ací, en termes generals, el nostre punt de vista en aquesta qüestió. El dictamen, al nostre entendre, era abans una equivocació, però creiem que, després de les dues esmenes acceptades, és avui, si no perfecte, perquè humanament res no hi ha perfecte, i tampoc ho és la Constitució espanyola, completament acceptable, i si no fos així no l'hauríem votat, perquè som fidels als principis polítics de llibertat i democràcia i entenem que aquests ideals polítics són els únics que porten els pobles a les victòries definitives.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: No tinc la pretensió de fer un altre discurs, perquè aquesta qüestió ja ha estat decidida pel Parlament. Els articles que fan referència a les facultats presidencials delegades foren aprovats ahir pel Parlament; de manera que aquest debat, en el fons, és sobrer. No entraré en el fons de la qüestió, perquè el senyor Xirau en el seu discurs ortodoxe no ha fet al·lusions a

nosaltres, però em veig obligat a parlar per a dir unes quantes paraules en resposta a allò manifestat pel senyor Rovira i Virgili. Sembla que el senyor Rovira i Virgili m'hagi volgut culpar dels errors de la seva pròpia vehemència. Jo vaig citar al voltant d'una dotzena de frases del seu discurs, en les que jo hi veia la quantitat màxima de presidencialisme que es podia portar a l'Estatut Interior de Catalunya. El senyor Rovira i Virgili diu ara que és anti-presidencialista i jo no tinc cap inconvenient en reconèixer-ho així i fins m'en felicito, però el que volia afirmar és que jo vaig llegir i vaig interpretar el discurs per ell pronunciat, i que tenia tons presidencialistes, i per a refermar-ho llegiré l'últim paràgraf del seu discurs que ja vaig llegir i que avui el senyor Rovira i Virgili no ha pas esmentat. Diu, per exemple: «pensem en fer un Parlament i un Govern fort i un President també fort». Això ho vaig llegir l'altra vegada, volguer fer un President fort és, al meu entendre, un vertader presidencialisme, i cas de no ésser-ho no sabia com qualificar-ho. Per la meua banda, dono per acabat aquest petit incident, felicitant-me que el senyor Rovira i Virgili amb més tranquil·litat hagi rectificat el seu pensament.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : He demanat la paraula perquè havent tingut ahir l'ocasió d'intervenir en la discussió, després de les paraules del senyor Ruiz i Ponseti i havent formulat determinades apreciacions respecte a la petició de paraula que havia fet el senyor Xirau en relació a aquest article, podria sentir-me al·ludit per algunes de les manifestacions que el senyor Xirau ha fet. El senyor Xirau, crec que portat d'una vehemència que li ocasiona la contrarietat de tenir que violentar el propi pensament, ha dit que en les apreciacions que s'havien fet ahir s'havien passat els límits de la llicitud polèmica. Jo no sé si es referia a mi — crec que no —. Quan vaig parlar, el senyor Xirau no era present, però pot haver llegit al DIARI DE SESSIONS les meves paraules i en totes elles hi havia les consideracions que em mereixen tots els senyors Diputats i especialment el senyor Xirau i els altres Diputats que l'acompanyen en el seu convenciment en la matèria.

El Sr. XIRAU : Pensem tots substancialment igual, tots els Diputats d'Esquerra.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Vaig formular unes afirmacions exposant el meu convenciment de què les modificacions introduïdes a l'Estatut no representaven un canvi fonamental i un canvi essencial amb el mateix dret que el senyor Xirau creu que aquestes modificacions representen un canvi fonamental que justifica el seu criteri. De totes maneres, aquestes són discrepàncies d'opinió que mai m'atribuirien el dret de considerar al senyor Xirau en un manament. El que atribuïa al senyor Xirau i als seus companys és una convicció equivocada, i això sí que està en el meu dret d'afirmar-ho. El que crec és que el senyor Xirau i els seus companys han tingut un convenciment fàcil en aquest punt i per a posar-ho de manifest no recorriré a parlar de grans prin-

cipis : del que és el règim liberal, del que és el règim democràtic i del que és el règim parlamentari, sinó d'una cosa més modesta i més concreta. Tot això podria discutir-se si estiguéssim al principi de l'Estatut, en el moment en què l'Estatut es va presentar i es tractés del seu articulat. Hi havia un Projecte d'Estatut que va venir al Parlament, i en aquest Projecte d'Estatut, el senyor Espanya, per propi convenciment o per suggerències d'altri, va formular determinades esmenes que provocaren una crisi d'aquell Govern. Havíem de suposar que les modificacions introduïdes, que els canvis introduïts, representaven quelcom fonamental i quelcom essencial dintre del maquinisme de l'Estatut Interior de Catalunya, i perquè es considerava una cosa fonamental i essencial aquell Govern va presentar la dimissió. Bé, després d'això varen venir unes reunions de majoria, i en aquestes reunions de majoria es va arribar a un acord que es manifesta en unes esmenes que són les que han donat satisfacció als senyors Xirau i companys, i aquestes esmenes, senyor Xirau, no hem pas d'examinar-les a la llum de grans principis; són ben concretes i precises.

El Sr. XIRAU : Demano per parlar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : La primera treu al President de la Generalitat el dret de votar en els Consells a què assisteixi i que presideixi. No pot votar. És fonamental això, senyor Xirau?

El Sr. XIRAU : Sí. Ja en parlarem.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Jo crec que no, i aquesta és la nostra discrepància, perquè si un President de la Generalitat pot assistir al Consell, i si el que voten els Consellers no li agrada pot treure'ls...

El Sr. LLUHÍ : Si no hi hagués delegació, que no passaria igual?

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Si no hi ha delegació, el President de la Generalitat és un President de Consell, i llavors, com a President de Consell pren les directives del Govern i respon de l'actuació del Govern. És una cosa normal, però si el President de la Generalitat delega, i diem en un article que ha de delegar totes les facultats, llavors vol dir que el President de la Generalitat es queda al marge de la política activa, de la política constant i viva de les lluites diàries. I si al mateix temps que fa aquesta delegació total, el President de la Generalitat assisteix als Consells i amb la seva presència i prenent part a les deliberacions marca un criteri i aquelles persones amb les quals delibera depenen de la seva llibertat, la delegació és sotmesa.

El Sr. LLUHI : Encara que no existís.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : No tornem a discutir la totalitat del problema. El que diem aquí, senyors Diputats, és que el fet de votar o de no votar el President no constitueix una modificació tan essencial que pugui dir-se que el projecte estigui essencialment variat.

El Sr. XIRAU : I l'article 48?

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Respecte del primer dic que tant si vota com si no vota el President de la Generalitat, és igual.

El Sr. ESPANYA : Tant si assisteix com si no assisteix.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : S'ha dibuixat

el cas de fer la delegació, però això és una altra cosa. A mi el que m'interessa, per la qüestió concreta plantejada pel senyor Xirau, és que el fet d'atribuir o no atribuir el dret a votar en els Consells, no varia substancialment la cosa en forma que es pugui dir que el que era inacceptable abans és ara acceptable i plenament satisfactori. Però, en fi, respecte d'aquest punt marco una discrepància, simplement, respecte del criteri del senyor Xirau, però exposo una convicció i un criteri que crec més fonamentat que el seu. Respecte a l'article 48 hi ha la compareixença a respondre davant del Parlament del President de la Generalitat. És que suprimint l'article 48 això està resolt? Perquè l'article 48 el que diu és que perquè el President de la Generalitat hagués de venir a respondre a una interpellació que se li fes, ho haviem de demanar una tercera part de Diputats — em sembla que era, o trenta Diputats, o una tercera part de Diputats —. I ara no es diu res, i jo pregunto: si qualsevol de nosaltres o una minoria entera demana aquí que vingui el President de la Generalitat a respondre a una interpellació que se li faci, què passarà?

El Sr. LLUHÍ: ¿Que hauria fet actes de govern aquest President?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Sí, si fa actes el President.

El Sr. LLUHÍ: Suposo aleshores que tindrà la votació de tothom, perquè és evident que hauria de venir.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Ho probarem, si li sembla bé al senyor Lluhi, i ja veurem com vota la V. S.

El Sr. LLUHÍ: Amb actes de govern, jo voto perquè vingui aquí.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo faré una altra pregunta al senyor Lluhi: a veure què entenem per actes de govern. ¿Què entenem per actes de govern? Ja no parlo de declaracions fetes pel President de la Generalitat respecte a política d'obres públiques, de política social. En altres casos, evidentment, això constitueix actes de govern. Però jo li citaria un altre cas al senyor Lluhi, que això és indiscutible, que era el fet del nomenament dels Consellers nous.

El Sr. LLUHÍ: Jo era partidari que el senyor Macià havia de venir en aquell moment; crec que en endavant hem de sentar aquest criteri, i aquest serà el meu vot.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Així potser ens començarem a entendre; perquè en aquell moment, quan es va presentar el Govern aquí per un Decret que no venia refrendat per cap Conseller, sinó signat simplement pel senyor Macià, el nostre company senyor Abadal es va aixecar aquí a requerir la presència del senyor Macià i a dir que creia que era el senyor Macià el que havia de venir aquí a explicar la crisi i que no era el Conseller Delegat. I el senyor Macià no va venir. Creu el senyor Lluhi si el cas es torna a repetir en aquesta forma o en altra forma d'actes de govern, què passarà?

El Sr. LLUHÍ: Em permet el senyor Ventosa una interrupció? Quan va passar això no hi havia un text d'Estatut aprovat: hi havia aleshores un dictamen en el qual es considerava necessària la

votació d'un terç de la Cambra per a demanar-ho. Ara queda suprimit un article i ja hem dit que ara dependrà de la consciència dels Diputats, els que siguin realment parlamentaris, que per un acte de govern que faci el President de la Generalitat no creguin que hagi de comparèixer a la Cambra a respondre.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Està bé, m'agrada la declaració del senyor Lluhi; n'aixeco acta, però dic que en l'ordre teòric queda sempre que hi ha la majoria que és la que ha de decidir i ha de judicar en cada cas si el President de la Generalitat ha de venir o no ha de venir; però en aquest cas nosaltres no discutim el dret de reclamar-l'ho. Nosaltres havíem presentat una esmena en la qual es deia que quan es fes una interpellació al President de la Generalitat per actes de govern, el President de la Generalitat hagués de venir a respondre; però com que crec que tots tenim la convicció que si hi ha una minoria que formuli una interpellació i encara que hi hagi actes ben concrets de govern, jo no sé el que passaria amb el senyor Lluhi i els seus companys — ho podem provar qualsevol dia, a veure si voten en favor de la compareixença —, però tinc la convicció que la majoria faria inútil aquesta compareixença aquí i que no es podria aconseguir l'efectivitat d'això; però, en fi, és una cosa que la podem comprobar dintre de poc. A part d'això, jo he de dir que en totes les nostres intervencions aquí, nosaltres el que hem procurat és precisament que es realitzés el que deia avui el senyor Rovira i Virgili, que en cada un dels sillons no hi haguessin ombres, sinó homes de carn i ossos, amb plena facultat i amb plena responsabilitat; que no hi hagués solament uns sillons ocupats per un ésser viu que fos el President de la Generalitat i uns altres sillons, i amb tot el respecte sigui dit pels senyors que formen part del Consell Executiu. (*Rumors.*)

El Sr. GASSOL: És un banc...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Els senyors que formen part del Consell Executiu es troben en una categoria...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Absolutament digna.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...d'ombres molt honorables, però d'ombres...

El Sr. CONSELLER DELEGAT: De carn i ossos.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...però que estan batuts per dos cantons, senyor Pi i Sunyer; per un cantó per les facultats del President de la Generalitat, i per l'altre costat pel Partit. Perquè, senyor Pi i Sunyer, resulta una cosa molt anòmala i molt estranya i molt incompatible, no diré ja en règim democràtic i parlamentari, sinó en tot bon ordre administratiu i governamental, el que els Projectes de Llei siguin aprovats i deliberats i discutits primer per la majoria, i que després el Govern els accepti, en lloc d'ésser el Govern el que porti la responsabilitat i la direcció d'aquells Projectes de Llei i no siguin d'una majoria que els segueix. (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar; demano per parlar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: I, natural-

ment, el Consell Executiu, que es troba per un costat amb el President de la Generalitat i per altra costat amb la majoria, ha de desempenyar aquí el paper de màrtir de venir a respondre de tots els acords i de totes les decisions alienes. Jo, contra això, crec prestar un servei a la bona ordenació de l'Estatut Interior de Catalunya, establint una regulació de Consell Executiu i de President de la Generalitat que fes impossible aquestes coses i que donés a cada una de les institucions el lloc que li pertoca.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Unicament dues paraules per a rebutjar enèrgicament l'afirmació que acaba de fer el senyor Ventosa i Calvell. Nosaltres, els Projectes, els presentem amb la plena responsabilitat de Govern. No és en aquest cas un Partit polític, sinó el Govern el que els presenta. És més, nosaltres, d'aquests Projectes en podem donar coneixement, com és molt lògic dintre d'un Partit democràtic, de les seves línies generals als elements de la Majoria; però la confecció, la redacció, la orientació i la responsabilitat és absoluta, completa i plena del Govern. *(Molt bé en la Majoria i en el banc del Govern.)*

El Sr. VENTOSA I CALVELL : ¿Em permet una pregunta el senyor Pi i Sunyer perquè acabem de concretar les coses?

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Totes les que vulgui.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : ¿Fa seves les paraules del senyor Lluhi respecte a la comparança del President de la Generalitat?

El Sr. PRESIDENT : Ara estem desplaçant la discussió.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Estem dintre d'aquesta discussió. ¿Em permet la V. S. aquesta pregunta?

El Sr. CONSELLER DELEGAT : Contestat ben fàcilment : el Govern aquest, mentre estigui en aquest banc, complirà l'Estatut Interior que aprovi el Parlament tal com aquest Estatut sigui votat pel Parlament. *(Molt bé en la Majoria i en el banc del Govern.)*

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Xirau, per a rectificar.

El Sr. XIRAU : Per a dir al senyor Ventosa que així com abans no m'havia referit a ell en dir o en afirmar que s'haurien excedit els límits lícits d'una polèmica en aquest debat, ara podria afirmar-ho, perquè el senyor Ventosa ha traspassat en aquesta polèmica les consideracions degudes als companys Consellers i al Cap dels Consellers...

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Segurament que no s'han sentit ofesos per les meves paraules.

El Sr. XIRAU : ...i ha estat lllindant amb els límits de l'incorrecte, en tractar de la seva conducta. Aquesta, senyor Ventosa, és una qüestió

purament d'índole moral, de dignitat. Jo entenc que l'Estatut, tal com està avui, permet exercir dignament el càrrec de Conseller, com jo crec també que el dictamen d'abans no era acceptable. I aquesta qüestió és purament d'ordre moral, d'ordre en el qual no podem entrar nosaltres. L'Estatut permet que els Consellers mantinguin la seva autonomia, la seva personalitat respecte del President. El fet que el President els pugui treure no afegeix res als arguments contraris meus, perquè el senyor Ventosa sab que el President de la República espanyola pot negar la confiança als Ministres, i això no fa que quan assisteix als Consells, que no hi assisteix continuament; potser seria millor que a Catalunya tampoc hi assistís, correntment això no fa pas que estiguin coaccionats, sinó que cada un d'ells, si té dignitat i categoria, manté la seva personalitat respecte del President. El fet de què el President pugui treure, no té res a veure amb el que debatim; el que té importància és que el President d'una manera legal amb la Constitució a la mà pugui decidir un empat, pugui tenir una decisió, aquesta és l'importància del fet, una decisió d'un afer polític qualsevol, una decisió amb la llei a la mà.

La segona qüestió que ha plantejat el senyor Ventosa, la de l'article 48, he de dir-li que al meu entendre, de tots els actes de govern que faci el President ha de respondre'n davant el Parlament. Si ha delegat d'una manera total i efectiva, aquesta responsabilitat davant el Parlament no s'ha de fer efectiva, mentre no faci actes de govern, però nosaltres hem tret aquella traba que quasibé impossibilitava que fos interpellat el President. Amb el dictamen aprovat en cada cas es faran les interpellacions que hom cregui necessàries, però no es pot dir que el Parlament estigui coaccionat per cap altre poder. Hem de repetir nosaltres lleialment, sincerament, que l'Estatut, tal com queda aprovat, si no és una obra perfecta — cap obra humana no és perfecta —, és un Estatut acceptable, permet desempenyar els càrrecs polítics d'una manera digne, d'acord amb les pures normes del liberalisme democràtic i del parlamentarisme.

El Sr. PRESIDENT : Resta acabat l'incident. Es suspèn aquesta discussió.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió relatiu a l'Estatut Interior de Catalunya.

(S'aixeca la sessió a tres quarts de nou de la vetlla.)